

«8. Mai» kommer ut i Kristiansund N. — Postadresse boks 41. — Kontor: Nedre Enggate 20 LL — Abonnementspris kr. 16,— pr. år, løssalgpris 40 øre. — Annonsepris kr. 0.32 pr. m/m. — Fåes i kioskene hver lørdag.

Innstillingen vi venter på

Justiskomiteen og den forsterkede administrasjonskomite har nå lagt fram for Stortinget sine innstillinger henholdsvis om rettsoppjøret og om erstatningsdirektoratets virksomhet.

Innstillingene foreligger ennå ikke trykt og kan heller ikke ventes å bli det før i løpet av en uke eller to. Det forhåndsreferat vi har fått av innholdet kan gi grunn til mange slags betraktninger. Vi foretrekker imidlertid å utsette vår kommentar inntil vi har hatt anledning til å gjøre oss kjent med den originale tekst.

Etter sikkert forlydende vil sakene ikke bli undergitt behandling i Stortinget før over nyttår. Det ville jo også ha tatt seg mer enn besynderlig ut om man også denne gang — slik som i 1948 og 1949 — ville ha gitt seg til å behandle saker av den viktighet som disse represententer, i sesjonens siste minutter. Litt tid til overveielse bør de herrer representanter forundes, selv om komiteens flertall etter hva det meddeles trekker glemselens slør ennå tettere til og synes at alt er — såre vel!

Har Belgia gitt uriktige opplysninger til A-paktorganisasjonen?

Privat til «8. Mai» fra Amsterdam.

Det har vakt pinlig oppsikt langt utenfor Belgias grenser, og da først og fremst i nabolandet Nederland, at de belgiske myndigheter har gitt «ufullstendige» opplysninger om økningen av Belgias nasjonalinntekt til A-paktorganisasjonen. I et stormende møte i den belgiske nasjonalforsamling for kort tid siden hevdet den sosialistiske politiker van Acker at Belgias katolske regjering under ledelse av Pholien bare hadde oppgitt en økning på 20 milliarder belg. frcs., mens den i virkeligheten var minst

HVORFOR BLE FIANE MYRDET?

DEN BANKTEKNISKE SIDE AV JØDEFØRFØLGELSEN

Tre rundskriv som avslører litt av det norske bankvesens virksomhet under okkupasjonen

Oslo Sparebank viste nylig nidkjærhet (!) da det gjaldt å oppgi 93 tildels døde og savnede frontkjemperes små spareinnskudd tilhørende nødstilte hustruer og barn, — uskyldige ofre for en vanvittig rettsoppfatning. Denslags og meget annet i vår bankverden har gjort en belysning av bankvesenets stilling under okkupasjonen aktuell. Det forlyder at det på sakkyndig hold arbeides med en dokumentert fremstilling som er aktuelt, også av den grunn, at den i Norge for tiden «besatte» tilstand, — etter vårt skjønn nårsomhelst kan bli avløst av en militær okkupasjon og som ikke kan antas å bli så gemytlig og human som den tyske var, — tross visse politiske og rasemessige utskielser. ...

«8. Mai» bringer i dag foreløbig 3 rundskriv fra Bank- og Sparebankinspeksjonen under okkupasjonen. Originalene er sobert trykt og smykket med den i heraldisk henseende så kamelonaktige norske løve. Dokumentenes innhold er oppsiktsvekkende og vil nok bringe temperaturen opp i bankverdenen. ... En fristes til å stille samme spørsmål som straffedommerne i de såkalte landssviksaker forsøkte å målbinde tiltalte med, nemlig: — Visste de ikke at vi var i krig med Tyskland? Et benektende, begrunnet svar, godtas som bekjent ikke.

Man må spørre om en av undertegnerne Asbjørn Isaksen, «kst.» er den samme som sjefsekretær i bankinspeksjonen etter «frigjøringen» Asbjørn Isaksen?

«Bank- og Sparebankinspeksjonen.

Oslo den 3. 12. 1942.
Bygdøy Allé 1.
Postboks 2416, Oslo S.

RUNDSKRIV.

Til aksjebanker og sparebanker.
Inndratte jødiske formuer.

Finansdepartementet har anmodet Bankinspeksjonen om å gjøre aksje- og sparebanker kjent med innholdet av departementets brev av 27. november 1942 sålydende:

«Dette departement finner det påkrevet at alle landets banker i størst mulig utstrekning yter sin medvirken til en effektiv gjennomføring av lov av 26. oktober 1942 om inndragning av jødiske formuer. Med hjemmel i § 3 i denne lov bestemmes i den anledning følgende:

1. Bankene bør i alminnelighet etterkomme alle forespørsler fra Likvidasjonsstyret eller bo-bestyrerne når det gjelder arbeidet med å bringe formuesforhold på det rene til de jøder som omfattes av derne lov 2. Innen 31. desember førstkomende bes bankene sende likvidasjonsstyret for de inndratte jødiske

formuer, Gardeveien 2 C, Oslo, oppgave over alle innskudd som har tilhørt jøder. Det samme gjelder, hvor midlene ikke er skutt inn i en jødes navn, — men hvor det er grunn til mistanke om at en jøde er den virkelige rettighetshaver.

Opgaveplikten omfatter også utleie av sikkerhetsbokser, — oppbevaring eller forvaltning av verdipapirer eller andre aktiva (herunder også oppbevaring av forseglede pakker, kasser, kuffertter o. l.)

Hvis bankens styre, revisjon eller personale skulle ha kjennskap til transaksjoner som naturlig kommer inn under ovennevnte bestemmelser, — må vedkommende straks innberette forholdet gjennom sine foresatte til likvidasjonsstyret.

Ansvar for oppgavens riktighet påhviler både bankens ledelse og revisjonspersonalet.

Unnlattelse av å etterkomme ovennevnte pålegg vil medføre straff, ansvar, jfr. lov av 26. oktober 1942 § 4.»

HARTVIG GUNDERSEN

Nye forlydender om Verdens Gang

Privat til «8. Mai» fra London.

Etter hva Deres korrespondent erfarer, har man på det underrettede hold i London fått informasjon om at det planlagte samarbeide

En av de som står i mordets bakgrunn er generaldirektør H. E. Stokke

Mordet var godkjent av ledelsen for «Sikringstjenesten»

Var Stokke leder for sikringstjenesten i Telegrafverket?

Etter å ha arbeidet med mordet på trafikksejef i Telegrafstyret KNUT KNUTSON FIANE i nesten to år kan jeg likeså godt bekjenne meg til det samme at jeg ikke evner å gi noe fullstendig bilde av ham. ... Men når et — ubemidlet privatmenneske påtar seg en slik svær oppgave i en så mørklagt mordsak som denne, — kan man komme på mange villspor i den nasjonale jungels tussmørke, — og etterforskningen må nødvendigvis bli amatørmessig.

A finne rede i dette gemene mord er en statsoppgave som myndighetene har skjøvet fra seg grunnet en konjunkturbetont makaber mangel på vilje til å lese straffeloven etter sin ordlyd! Intet gir et bedre bilde av den systematiske forvirrings utbredelse i vårt rettsvesen enn daværende dommerfullmektig P. Munthe-Kaas's redselsfulle ord om dette kriminelle mord i Morgenbladet 15. 10. 51. «Formålet ved en likvidasjon kunne også være å rydde unna nazister som viste for meget, — eller farlige desperados som kunne lede en eventuell motstand under frigjøringen. Marthinsen var en slik type. Fiane, Horgen og Grande er typiske for de andre tilfeller» Disse ord er lagt ad acta takket være ovennevnte mentalitet, — det juridiske fakultets passivitet, og ikke minst takket være den besynderlige, såkalte strafferettslærer prof., dr. jur. Johs. ANDENÆS's innstilling i disse saker.

KNUT KNUTSON FIANE

Den påfallende valenhet

skylles kanskje også at Londonmyndigheter har forbindelse med disse mords ekspedisjonsvei? Vi lever jo unektelig i katastrofale tider for rettsikkerheten, når vi kanskje risikerer å få som det norske justisvesens høyeste sjef den mann som på norsk side er implisert i disse, og antagelig dette mord? Det er kommet i min besittelse en påtegning av ham, som tyder på det.

For å stoppe nærværende kriminalistiske amatørskap og undersøkelser som nødvendigvis ikke kan få det segmenterte fundament som en offentlig undersøkelse, foreslår «8. Mai» her

Divisjoner gjennom luften

Til hvilket som helst sted i verden.

Oppsiktsvekkende nye planer.

Privat til «8. Mai» fra New York.

fulge American Aviation arbeidet i Pentagon (den øverste amerikanske krigsledelse) med oppsikt

get om pågangen av Belgias nasjonalinntekt til A-paktorganisasjonen. I et stormende møte i den belgiske nasjonalforsamling for kort tid siden ble det vedtatt å sende en delegasjon til London for å undersøke forholdene. Delekteren består av medlemmer av den belgiske katolske regjering under ledelse av Pholien bare hadde oppgitt en økning på 20 milliarder belg. frcs., mens den i virkeligheten var minst 30 milliarder.

Finansministeren rettet et motangrep mot van Acker og hevdet at sosialistene hadde ropet «hemmelige opplysninger».

Saken har senere vært undersøkt privat og man har fått inntrykk av at sosialistenes angrep er kommet av taktiske grunner, som en motvekt mot de rykter som er i omlop om sosialistenes merkelige transaksjoner med Belgias gullbeholdning under og etter krigen.

Sosialistene er gått så langt i sine angrep at de har beskyldt regjeringen for å forfalske de offisielle oppgaver.

«Har De noe å bemerke før domsavsigelsen?» «Ja, herr dommer. Er det mulig å få forsvareren min mentalundersøkt?»

ge formidlingsarbeid på det rene til de jøder som omfattes av denne lov 2. Innen 31. desember førstkomende bes bankene sende likvidasjonsstyret for de indrattede jødiske

BJARNE HAUGAARD

Ansvar for oppgavens riktighet påhviler både bankens ledelse og revisjonspersonalet.

Unnlattelse av å etterkomme ovennevnte pålegg vil medføre straffansvar, jfr. lov av 26. oktober 1942 § 4.

Ved å meddele dette skal Bankinspeksjonen anmode om at dette rundskriv blir referert for bankens styre, revisjon og personale. Et avtrykk av finansministerens forskrifter av 20. november 1942 vedlegges.

En gjør spesielt oppmerksom på, at Innenriksdepartementets beslutninger om hvilke personers formue skal inndras, — er eller blir kunnngjort i «Offentlige kunngjøringer». Jfr. lov av 26. oktober 1942 § 2.

ASBJØRN ISAKSEN
kst.

Leif Salicath.»

Til ytterligere belysning av Bank- og Sparebankinspeksjonens medvirkning dengang i denne triste aksjon bringer vi nedenstående:

— Forts. side 3. —

Privat til «8. Mai» fra London.

Utter hva Deres korrespondent erfarer, har man på underrettet hold i London fått informasjon om at det planlagte samarbeide mellom Verdens Gang og Dagbladet er oppgitt til fordel for et samarbeide av mer teknisk karakter mellom Verdens Gang og Norges Handels- og Sjøfarts-Tidende. Som et ledd i dette samarbeide er det nå planer om å utgi Verdens Gang som en middagsavis i konkurranse med Dagbladet.

For første gang siden krigen sluttet vil det i Sovjetsonen i Tyskland bli sjokoladefigurer å få til jul. Det er offisielt meddelt at sjokoladenisser og ni andre artikler som inneholder kakao vil være tilsalg for jul.

norsk side er implisert i disse, og åntagelig dette mord? Det er kommet i min besittelse en påtegning av ham, som tyder på det.

For å stoppe nærværende kriminallistiske amatørskap og undersøkelser som nødvendigvis ikke kan få det seriøse fundament som en offentlig undersøkelse, foreslår «8. Mai» her ved nedsatt en offentlig kommisjon som tar mordet på Fiane som prøvesak i dette neddyssede mordkompleks. Det tynger på Norges anseelse som rettsstat, hvis disse saker ikke blir beriktiget — enker og faderløse gitt erstatning — uvegerlig for eller senere vil føre til kaos og

Revolusjonære tilstander !

Kommisjonen foreslås ledet av den mann som gjentatte ganger har krevet offentlig gjennomlysning av disse saker — overlege Johan SCHARF-WINDREPG. Kommisjonen burde sammensettes av dommere og politifolk som ikke er kompromitert ved sin virksomhet under og etter den tyske okkupasjon... Blant de navn som kan komme på tale tillater vi oss å nevne Den norske Dommerforenings formann, byrettsdommer Bjarne Didriksen, sorenskriver Grøner og H.r.-dommer Berger. Til å koordinere det rent polititekniske arbeid kunne brukes den fremrakende, tidligere overbetjent ved Oslo kriminalpoliti Hafredahl — han hører til den gode gamle garde av polititjenestemenn av den u-imponerte sorten, som etterforsket sakene i henhold til deres kriminelle egenvekt, og som ikke lot seg skremme fra pliktens vei ved å oppdage at sporene førte til «fine» navn i samfunnet! Typen er muligens sjelden i norsk politi idag! Det kunne trenge

verden.

Oppsiktvekkende nye planer.

Privat til «8. Mai» fra New York.

I følge American Aviation arbeides det i Pentagon (den øverste amerikanske krigsledelse) med oppsiktvekkende nye planer om lynsnaroverføring av hundretusener av soldater med reaksjonsdrevne fly fra militærleire i USA til et hvilket som helst sted i verden.

Overføringen skal skje av flyenheter divisjonsvis, og man skal ha med seg all slags krigsmateriell inklusive lette panservogner. Slike enheter skal — om nødvendig — landsettes langt bak fiendens linjer, skape kaos og forvirring hos overfallsmannen og bidra til å forkorte en krig.

opprydning. Men så er da også rettsikkerheten deretter.

Vi er ikke så sikker på at det ikke fremdeles foregår likvideringer i ly av såkalte «ulykker». Vi kan vente en oppblussen av politisk nordvirksomhet nårsomhelst! Herrene tilhørende de tre grupper som opererer på hjemmemarkedet i dag beskytter hverandre og stjeler dokumenter hos hverandre. De graver etter kriminelle ugjerninger hos hverandre fra okkupasjonstiden, — så meget kan sies. De impliserte vil forstå hvorfor jeg ikke sier mere.

Så meget mer er det om å gjøre at den foreslåtte mordkommisjon — Fortsettes side 3 —

Vil SOVJET foreslå «interessesfærer?»

De Sovjet-russiske noter til Norge om Svalbard settes i forbindelse med planene

Vestmaktene vil ikke innlate seg på noen kuhandel med Sovjet

Privat til «8. Mai» fra London.

Forlydender om at Sovjet-Samveldet holder på å utarbeide en «verdensomfattende» plan om utenrikspolitiske interessesfærer sirkulerer i London og Washington i forbindelse med Winston Churchills og Anthony Edens forestående reise til Washington.

De to konservative politikere ventes til Washington ved årsskiftet, for å konferere med president Truman og utenriksminister Dean Acheson om en rekke brennende spørsmål. Churchill vil anmode om at engelskmennene får en større innflytelse over ledelsen av de amerikanske flybaser i England. Han vil forlange utveksling av samtlige foreliggende forskningsresultater angående atomvåpnene.

Men først og fremst vil Churchill kreve at Storbritannia deltar i langt større utstrekning enn hittil i utarbeidelsen av de to engelskaksiske stormakters utenrikspolitikk. Forholdet til Moskva vil bli behandlet til slutt og ventes å ta mest tid. Churchill vil foreslå å reise alene til Stalin for å forberede et senere firemaktsmøte mellom USA, Storbritannia, Frankrike og Sovjet-Samveldet.

Observatører i London har inntrykk av at russerne i mellomtiden holder på å forberede seg meget energisk på Churchills eventuelle Moskva-besøk. De vil — heter det — gjøre bruk av samme taktikk overfor Churchill som de i sin tid gjorde overfor Hitler — nemlig kreve en inndeling av store deler av verden i «interessesfærer», hvor en bestemt stormakt etter avtale med de andre stormakter skal ha den avgjørende innflytelse.

Av innlysende geografiske grunner kan det for øyeblikket være være tale om følgende aktuelle interessesfærer:

- 1) Nordpolskalotten med tilliggende landområder,
- 2) Vest-Europa fra Skandina-

- via i nord til Italia i sør,
- 3) Øst-Europa med Jugoslavia Albania og Hellas,
- 4) Den nære Orient med Tyrkia, Syria, Palestina, (Israel), Irak, Jordan, Egypt, Iran, Afghanistan,
- 5) Det fjerne Østen med resten av Asia, herunder både China og Japan, Indo-China, Malakka, Burma, India og Pakistan.

Hvilke interessesfærer Sovjet-Samvelde vil kreve som sitt domene, er ikke kjent, men det antas at russerne vil kunne strekke seg langt i innrømmelser når det gjelder Vest-Europa hvis de kunne få friere hender mot sør og mot sørøst, altså i visse deler av Den nære Orient og i Det fjerne Østen. Så lenge Stalin lever vil «den asiatiske linje» i Sovjet-Samveldets politikk alltid være den fremherskende, uttales det, selv om bolsjevikene ikke har noe i mot å utvide sin makt også vestover i Europa.

Hertil kommer at man i Krem

Et oppgjør med landsmenn

En dokumentarisk bok av professor Adolf Hoel

Det er nok slik at tross en endring i oppfatningen av «landssvik» og «landssvikere» ligger fremdeles i luften rester av paroler fra okkupasjonstiden — akkurat som minner i havet ennå gjør skipsfarten utrygg og skremmer alle som ferdes på sjøen. Gad vite om ikke i dag redselen for minene er større enn den virkelige fare.

Slik slutter professor Adolf Hoel sin bok «Et oppgjør med landsmenn», som i disse dager er utkommet på Minerva Forlag i Oslo.

Professor Adolf Hoel var medlem av NS og fungerte

også er sterkt interessert i den nordlige interessesfære, altså Nordpolskalotten med tilliggende landområder og de sovjetrussiske notene til Norge om Svalbard er bare en refleks av denne interesse.

I London uttales meget bestemt at vestmaktene ikke vil innlate seg på noen som helst kuhandel med Sovjet Samveldet. I denne forbindelse er det verd å notere at USA i nær fremtid skal sende en ny ambassadør til Moskva og at denne mann er George Kennan, som er kjent som en av kommunismens fremste fiender. Kennan behersker det russiske språk og er en fremrakende kjenner av russisk og bolsjevikisk mentalitet. Han har vært med på å utforme USA's politikk overfor Sovjet-Samveldet og har alltid anbefalt den største årvåkenhet overfor Kremles renkespill.

som foreleser 1941—42 og rektor 1943—45 ved universitetet og det var det viktigste anklagepunkt mot ham, da han ved landssvikdomstolen ble dømt til 18 måneders tvangsarbeide og tap av borgerlige rettigheter i 10 år. — Landet rundt og i vitenskapelige kretser verden rundt vil han være best kjent for sin utforskning av polarlandene og for sin utrettelige innsats for å hevde Norges vitenskapelige, økonomiske og utenrikspolitiske interesser. Han fikk opprettet Norges Svalbards- og Ishavsundersøkelser — nå Norsk Polarinstitut — og har på en avgjørende måte grepet inn ved alle Norges suverenitetserhvervelser både i arktiske og antarktiske områder. Han er en sønn, som for Norge alltid vil være stolt av, og når tidens menn går hen og dømmer en slik mann for «landssvik», er det ikke til å undres over at han setter seg til motverge. Det gjør han i boken «Et oppgjør med landsmenn», et sterkt personlig skrift med omhyggelige dokumentasjoner og fremleggelse av ellers lite kjent og ellers utilgjengelig materiale.

Hele universitetsstriden rul

Moskva raser over Colliers krigspropaganda

Ilja Ehrenburg tror menneskeheten vil velge fredens vei

Privat til «8. Mai» fra Moskva.

Den kjente sovjetrussiske publisist Ilja Ehrenburg er rykket ut i «Pravda» med et rasende angrep på det amerikanske magasin «Collier's» fordi dette i en spesialutga-

les opp, hele hans virksomhet under okkupasjonen og rettssaken som fulgte. Det er en bok av interesse ikke bare for Universitetet og studentene fra okkupasjonstiden, men for alle som vil ha et innblikk i kulturstriden i de vanskelige år, og den forteller om en motig mann, som med utpreget nasjonalt sinnelag og med respekt for sannhet og rett tok kampen opp.

Vi skal senere komme nærmere inn på boken og vil foreløpig bare gjøre våre lesere oppmerksom på at den er kommet. Den koster 9 kroner og er å få i bokhandelen.

ve har skildret «en kommende krig» mot Sovjet-Samveldet. Denne krig som tenkes å ha rast fra 1952 til 1955, er endt med at Sovjet-Samveldet er okkupert av FN-tropper. Etter en rekke vanskeligheter, som bl. a. førte til sovjetrussisk okkupasjon av enkelte deler av Norge, vinner FN den avgjørende seir og det kommunistiske regime bryter sammen.

Ehrenburg skriver bl. a. at alle tenkende mennesker vil undre seg over slikt skryt. Amerikanerne kom jo ikke av flekken i Belgia og Frankrike da de støtte på Hitlers siste og ille medtatte divisjoner (i 1944), og de samme krigere er slått ettertrykkelig tilbake i Korea. Collier's som er knyttet til Morgantrusten, drømmer om å ødelegge halve verden for at Morgan skal kunne sette seg i besittelse av Sovjet-Samveldets fabriker.

Ehrenburg konkluderer med at det finnes to veier for menneskeheten — nemlig Collier's og fredens vei, og han er overbevist om at menneskeheten vil velge den siste.

I Washington bemerkter man at menneskeheten alltid har ønsket fredens vei, men at Krem alltid synes å ha valgt en annen. Finland, Estland, og Korea er tilstrekkelige eksempler.

Redaktør Forretningsfører
Arvid B. Arntzen Per Kvendbo
Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Papegøiementaliteten

Det er papegøiementaliteten som ruger over landet, sa en av våre venner forleden. Det ser ut til, at det ikke lenger er plass for selvtenkte tanker og at alt glir i de vante baner uten plass for nye ideer.

Man kan være fristet til å gi ham rett. La oss bare ta for oss politikken av i dag. De gamle partier har ikke vist noen evne til å fornye seg. Sant nok slites de i kantene slik at de opprinnelige syns måter er blitt rundere og rundere slik at partiene

blir mere og mere lik hverandre og glir inn i hverandre. Men noe nytt, noe fengende overfor den nye tid og dens ungdom finnes ikke.

Den tyske filosof Max Weber sier et sted: «Djevelen er gammel. Bli gammel selv, om du vil forstå ham. Det er ikke alderen det kommer an på, men et oppøvet, hensynsløst syn på livets realiteter og evnen til å tåle trykket av dem og makte dem i indre forstand. «Det er imidlertid få, ytterst få som har forstått dette, og de fleste er bare reproduksjoner av oppøvede tanker. I sin bok «Kommissærene drar forbi» lar Godfrey Blunden en av sine personer si: «Det fører ingen vei tilbake. Vi er ferdig med kapitalismen og har utryddet borgerskapet. Slike ting kan ikke skapes påny. Men hvem tør eller har tid til å tenke på, hvor veien går nå?» Og i sin bitre livsbetraktning sier han videre: «I vårt land sier vi, at hvis du jager i koblet, er det ikke nødvendig å gjø, men du må logre med halen».

Dette er papegøiementaliteten opp igjen. Det går an å hamre brokker av et politisk program inn i hjernebarken på de fleste, selv på papegøien, og de gjentar dem automatisk som på kommando, men t e n k e — nei det har de hverken evne, mot eller tid til. Og i vårt land kommer det moment til, at de fleste er så lammet av fellesprogrammet fra den gale tid etter okkupasjonen, at de har glemt å gjø. Eller for å si det med stortingets veltaler: Vi er så lojale at det er til å få tarmslyng av.

Det er under slike forhold at vi har etterlyst og etterlyser de nye ideer og de nye menn. Og her sier vi med Abraham Lincoln, som vet hva han taler om: «Hvis vi visste hvor vi står og hvor hen vi går, kunne vi bedre vite, hva vi må gjøre og hvor dan vi skal gjøre det». Her har vi resepten i få og klare ord, resepten mot papegøiementaliteten. Og så er det bare å begynne å bruke den. — Men — det må skje først og fremst utenfor den folkegruppe, som er rammet av det politiske rettsoppgjørs banulle. Vi skal nok komme med, når vår tid er inne, for vi står nå som før årvåkne for alle byggende krefter og alle positive ideer som kan gavne vårt land og dets fremtid.

Forsvarsvilje uten grenser

Av H. F. K.

Av pressemeldinger framgår det at Norge har erklært seg villig til å påta seg ennå større ofre, hvor det gjelder utbyggingen av forsvaret. Et gledelig tegn i og for seg. Det skulle tyde på at forsvaretsviljen var stigende hos det norske folk. Dog tar man meget feil, hvis man tror så er tilfelle. Og i praksis vil det vise seg, at det norske folk ikke har undergått noen synderlig forandring. Forsvarsviljen hos nordmennene er bygget opp på en rekke politiske falsknerfer. Den er kunstig, og vil under påkjønning falle sammen. Skrytet under og etter krigen er blitt tatt alvorlig av stor-

re på tide, hvis vi fortsatt skal delta i A-pakten, at vårt medlemskap fikk en ny og sannferdig begrunnelse. Vår ungdom skal ikke ofres for fedrenes sannhetssvik.

Utenriksminister Lange må vite at dette er slik. At vi er innfanget i et spill som kan få de mest katastrofale konsekvenser. At det norske folk er ført bak lyset og inn i A-pakten. Hvis vi for å leve må holde oss inne med de store i vest, det vil si leve godt, var det bedre å spenne inn livremmen og beholde livet. Er dette sannheten så fram med den. Vi venter da heller med Marshallertil vår naturlige endelig.

Stakkars Sam De passive N-Smedlemmer

De kan ikke rammes av § 86

Sam er fornævnet på en spesialist i fondsforvaltning. Han er også en stor tryllekunstner. Hokus pokus fillifondsdi — og se alt blir borte. Det eneste som var igjen, var det vakre navnet H 7.

For noen måneder siden, ble det opprullet en merkelig sak. Det var en lærer som trakk Sam for retten. Læreren hadde på et hengende hår blitt tryllet bort under krigen (likvidert) på grunn av den kristelige Sams kunster. Sams forsøk på likvidering av personer strannet, han slo seg derfor på fonds. Det gikk bedre. De forsvant som dugg for solen.

Dagbladet i Oslo, som er Norges våkne samvittighet, la sin elsk på tryllekunstneren Sam. Det ville skaffe ham et større og mer nysgjerrig publikum. Det førte etterhvert til diverse granskninger, men alt var borte og Sam var ikke istand til å trylle det tilbake i kassen. Det var jo leit, men bare for ungdommen, som skulle nyte godt av midlene.

Så opptrer plutselig Riksadvokaten og han beklager, at etter norsk lov er slike tryllekunstner ikke straffbare. Det som eventuelt hadde vært straffbart var preskribert. Dermed basta!

Hokus, pokus, forsvarsadvokat. Opp av bakommen på Sam, stikker en kjent Oslo-advokat fram hodet og opplader sin røst. Stakkars uskyldige Sam. Ikke nok med at han bare har hatt ubehageligheter av sine tryllekunstner både med likvideringer og penger — men nå tillater Riksadvokaten seg å komme med slengord. For å finne en parallell, til en slik opptreter, fra påtalemyndighetens side, måtte advokaten dukke ned i historiens mørke.

Det hadde hendt en gang tidligere, at Riksadvokaten hadde overskredet sin kompetanse. Tenk det. Da hadde han fått en skrape av Stortinget!

For den som i flere år har befunnet seg i klørne på Riksadvokaten, forekommer denne diskusjon bare latterlig. Striden om den forfulgte tryllekunstner, er som en storm i et vannglass. Men den har også sin meget forstemmende side.

Titusener NS folk fikk sine tiltalebeslutninger offentliggjort i pressen. Påtalemyndigheten sørget for at avisene skulle få tilstrekkelig materiell, for å piske opp en programstemning for siktede de stillet for retten. Var det noen advokat eller forsvarer som protesterte i pressen for dette svineri. Nei, da tiet de alle sammen. De bøyet ærbødig nakken for hr. Riksadvokaten og hans drabanter.

Bare Barabas går fri for utekkeligheter fra Riksadvokatens side, spiller det ingen rolle om han får anledning til å «korsfeste» tusener uskyldige.

Det tolererte den norske jurist-

Avdøde professor Jon Skeie var vitne i saken mot Universitetets rektor i okkupasjonstiden, professor Adolf Hoel. Under vitneavhørelsen uttalte han ifølge det stenografiske referat

«Jeg angret på noe jeg skrev i den lille brosjyren jeg skrev i 1945 om at passivt medlemskap kan rammes av straffelovens § 86. Jeg er senere blitt enig med de fire høyesterettsdommere».

Hertil bemerket dommeren: — «De sluttet Dem altså til de fire høyesterettsdommere som dissente i Haalandssaken».

Vi tror at denne uttalelse ikke er kommet tilstrekkelig fram for offentligheten og gjengir den derfor her. Og til orientering gjengir vi også dommer Altens votum i Haalandssaken, det votum som dommerne Fougner, Einar Hanssen og Larssen sluttet seg til:

«Til straff etter § 86 kreves at man selv har båret våpen mot Norge eller at man selv på annen måte har ytet fienden bistand i råd eller dåd. Det vil igjen si at man i ord eller gjerning, altså ved en positiv virksomhet, har skaffet den fiendtlige stat en påviselig fordel.... Det er imidlertid objektivt sett en vesentlig forskjell mellom den direkte understøttelse av fienden som lederne og andre medlemmer av partiet kan ha gjort seg skyldig i, og de handlinger som omhandler i denne del av tiltalen. Partiorganisasjonen som helhet var uten tvil en sterk støtte for ledernes samarbeide med fienden, men de nevnte handlinger av tiltalte har ikke hatt annen følge enn at partiet har fått et enkelt nytt medlem. De kan ikke inneholde en medvirkning til forrederforbrytelse som allerede var utført, og de har en så fjern og indirekte sammenheng med ledernes fortsatte forbrøyeriske virksomhet at det etter min mening ikke vil være rimelig å regne dem som medvirkning.... Enda mindre kan jeg finne det riktig å betrakte handlingene som selvstendige forbrytelser mot § 86, selv om straffelovens

§ 58 og den senere landssvikanordning i så fall vil åpne adgang til å nedsette straffen fordi de har vært av liten betydning. Hvis sådanne handlinger gikk inn under § 86, ville det også ha vært overflødig — som det senere er gjort ved provisorisk anordning av 22. januar 1942 — å utferdige en særskilt straffebestemmelse for å opprettholde medlemskap i partiet og for å melde seg inn i eller søke opp-takelse i partiet eller dets underorganisasjoner».

Stilling søkes

Det blir ikke så liketil å skaffe Jens Chr. Hauge arbeid hvis han ikke får fortsette som forsvarsminister. Før han ble plassert på pidestallen var han prispolitifullmektig, men det er da ikke noen stilling å gå tilbake til for en mann som Jens Christian. Vestfoldingen vil heller ikke ha ham som Torps stedfortreder i fylkesmannstillingen — og ryktet om at han skal bli politimester i Oslo etter Welhaven — er det ingen som tror på. Nei det er sannelig ikke så greit å finne et trappetrin for gromguttene hans Gerhardsen.

Mens andre går og tenker på Hauge's framtid — ser det ut til at han selv lar humla suse og lever for dagen og tar hva som kommer. Smilende har han nå tatt imot utnevelsen til æresmedlem av SHAPE (det allierte hovedkvarter i Europa). Æresmedlemmene får en medalje som blir overrakt av general Eisenhower. Medaljen skal bæres på jakkeoppslaget, heter det i en Ass. Press-melding.

Om denne medalje kan være noen trøst for Hauge — hvis det går i boksen både med fylkesmannstittelen eller politimesterembedet, får tiden vise. Noen blomst i knappelullet er medaljen ialfall ikke — selv om den blir overrakt av en pliktskyldig - grinende Eisenhower.

Doktor

Ingolf Andresens sak

Doktor Ingolf Andresen ble ved Eidsivating lagmannsretts dom av 11 september 1948 dømt til tvangsarbeid i 3 år og 6 måneder for overtredelse av straffelovens § 86. Doktor Andresen har i alt sittet i fengsel i 4 år, dels i Sverige, og fra 1. september 1945 til 28. september 1948 i Norge. Ved Høyesteretts kjennelse av 30. juni 1949 ble lagmannsrettens dom opphevet.

Påtalemyndigheten har begjært straffesaken gjenopptatt. Eidsivating

R. K.

Gudskjelov! Min karriere som minister er forbi! Jeg skal altså ikke mere være agn for mitt parti, — ikke mere skrape bunnen med partijanot og trål eller smyge meg langs grunnen som en glatt politisk åll!

KRIG I 1953?

Lebesbmannens fantastiske syner og forutsigelser om kriger og andre verdensbegivenheter, bl. a. krigen i 1953, hvori Norge skal delta, har i de senere år vakt en stadig økende oppsikt i hele Norden. Boken om «Lebesbmannens spådommer» har nå vært utsolgt i lang tid, og det nye opplag, som nå er utgitt for å tilfredsstille den sterke etterspørsel etter boken, vil bli absolutt siste. Det gjelder derfor nå å sikre seg denne sensasjonelle boken før den blir utsolgt for alltid. «Lebesbmannens spådommer» fåes hos bokhandlerne. Helt kr. 4.75. Eller i postoppkrav kr. 5.55 fra PSYKOLOGISK FORLAG Boks 3041, Oslo

MYSTIKKEN omkring HYPNOSEN

Kan hypnotisører tvinge andre til å begå forbrytelser? Er tankeoverføring og fremsynhet mulig? Har De evnen til å komme i forbindelse med Deres egen og andres underbevissthet? Disse og andre spørsmål besvares i en oppsiktsvekkende interessant bok: «Hypnose og suggesjon» av Ø. Th. Myklestad. Boken er gitt en populærvitenskapelig ramme og dens 60 englede kapitler fyller et lenge følt savn i norsk litteratur. «Hypnose og suggesjon» gir Dem forståelsen av hypnotisørers mystiske makt og helbredelse ved ånd. Den verdenskjente franske psykolog dr. Coues epokegjørende selvsuggesjonsmetode, er viet en bred plass. Videre behandler boken inngående forholdet mellom ånd og materie, og vitenskapens siste meninger om disse problemer. «Hypnose og suggesjon» gir et veid av kunnskaper, som enhver leser kan ha stor nytte av i sin kamp for tilværelsen og i sin daglige omgang med mennesker. De kan absolutt ikke motstå trangen til å kjøpe denne interessante bok. «HYPNOSE og SUGGESJON» fås hos bokhandlerne. Helt kr. 9.75. Eller postoppkrav kr. 10.75 fra PSYKOLOGISK FORLAG Boks 3041, Oslo

Sauer på beite også utenfor Kringkastingspalasset?

En av Bondepartiets representanter på Stortinget er åpenbart, rystet over u-naturen i pygmeenes lite matnyttige idretter i Oslo, nå like før det kanskje smeller. Han foreslår at den store ubrukte jordvidde rundt BABLEBOLET — Kringkastingshuset — skal pløyes og tilsæes.

For at det kan slippes firbente sauer på beite der.

Men så god beite kan det jo aldri bli tale om for DISSE sauer, — som for de mest bråkende av dem inne ved mikrofonen...

Hans innlegg var tankevekkende og en sunn norsk bonde værdig...

Hans røst fra hyrdetiden slo an en streng hos en sint saubokk, — som vemmes over dette krypdyrmaleri i Raadhuset, og irriteres av den førende kommunale pekingesers bjeff fra bunnen av kommunekassen og i saler og kabinetter derne Mange i Oslo lenges etter snille og primitive faars bræken i de lokale forhold.

SINT SAUBOKK.

«Var hun vampyr!»

er tittelen på en roman, som fru Astrid Berge har utgitt på eget forlag og som annonseres i vårt blad...

feil, hvis man tror så er tilfelle. Og i praksis vil det vise seg, at det norske folk ikke har undergitt seg den tyske ideologien. Forsvarsviljen hos nordmennene er bygget opp på en rekke politiske falsknerier. Den er kunstig, og vil under påkjenning falle sammen. Skrytet under og etter krigen er blitt tatt alvorlig av stormaktene i vest. Det er blitt utnyttet. Vi er blitt innfanget, tatt på ordet, og nå vrir vi oss i de lenker av løgn, som vår Londonrepresentasjon brukte i nødverge. At løgner om 9. april nå slår sin egen herre på hals, er en katastrofe for det norske folk og kan medføre dets utsetelse. Den begrunnelse som ble gitt for at Norge ikke kan være nøytralt, bygget på erfaringene fra 9. april, er i strid med den historiske sannhet. Regjeringen Nygaardsvold hverken evnet eller ville ta konsekvensene av en nøytralitetspolitikk. De lot seg drive inn i krigen, og tok så parti for dem som brøt nøytraliteten vår og fremprovoserte det tyske angrep. Vår deltakelse i A-pakten bygger altså på et falsum. Det måtte nå være

2014 katastrofale konsekvenser. At det norske folk er ført bak lyset og inn i A-pakten. Hvis vi for å leve må holde oss inne med de store i vest, det vil si leve godt, var det bedre å spenne inn livremmen og beholde livet. Er dette sannheten så fram med den. Vi venter da heller med Marshaller til vår naturlige endelighet.

Karl Marx revideres

Sjefen for kulturavdelingen i det øst tyske SED-partis sentralkomite, J. Rentsch, kunngjorde nylig at det nå vil bli utgitt en ny utgave av Karl Marx's «Das Kapital». Den nye utgaven blir, ifølge Rentsch, en oversettelse fra russisk. (Som kjent har Marx skrevet «Das Kapital» på tysk, slik at dette blir en tilbakeoversettelse til tysk).

Rentsch tilføyde at bokens innhold er «redigert» og flere setninger og avsnitt som «ikke lenger tilsvarer den bolsjevikiske ideologi» er utelatt. Samtidig har alle biblioteker i Øst-Tyskland fått ordre om å trekke tilbake alle tidligere utgaver av «Das Kapital».

Nei, da tiet de alle sammen. De høyt ærbødig nakken for hr. Rikssadvokaten og hans drabanter.

Bare Barabas går fri for utelikheter fra Rikssadvokatens side, spiller det ingen rolle om han får anledning til å «korsfeste» tusener uskyldige.

Det tolererte den norske juriststand uten å kny, men nå, som en med den samme moralske habitus, som dem — selv er i fare, da opplever vi rettferdsansens morgengry

Hokus, pokus, advokatus. Se englevingene brer seg ut på ryggen av Sam, mens han trekker en sprellende Rikssadvokat ut av hatten.

Satan står bak kulissene og ler. Vi forlater lokalet, går i lønndom og gir hals.

Gudskjelov! Min karriere som minister er forbi!
Jeg skal altså ikke mere være agn for mitt parti, — ikke mere skrape bunnen med partijanot og trål eller smyge meg langs grunnen som en glatt politisk ål!

Nei, nå skal det da for søren være slutt med politikk!
Dere hørte kanskje døren smaldt igjen da Karlsen gikk? Nei, — jeg gidder ikke kripe! — Jeg er kanskje litt for stolt, og en mindre skikket type enn min ettermann — hr. Holt!

Nå kan han bli fiskerkongen. Ingen vet, — men kanskje han høver bedre i salongen som partilets Ulbrand? Jeg er lei av hele greien. — Bare jeg er fri og frank vil jeg heller dørge seien i et traug på Dogger Bank!

Jeg vil heller ri på hvelvet enn på statens taburet, — og bestandig gå og skjelve for hr. Steffensens stilet. Jeg vil gjerne prøve krefter, — slåss på åpent, ærlig vis, men jeg trakter ikke etter å bli slaktet som en gris!

MEG.

13 år og 6 måneder for overtramp av straffelovens § 86. Doktor Andersen har i alt sittet i fengsel i 4 år, dels i Sverige, og fra 1. september 1945 til 28. september 1948 i Norge. Ved Høyesteretts kjennelse av 30. juni 1949 ble lagmannsrettens dom opphevet.

Påtalemyndigheten har begjært straffesaken gjenopptatt. Eidsivating lagmannsrett forkastet denne begjæring, og denne kjennelse ble påkjært til Høyesteretts kjæremålsutvalg. Høyesteretts kjæremålsutvalg har nå entstemmig forkastet kjæremålet.

Statsadvokat Dorenfeldt opplyser til Morgenposten at påtalemyndigheten ikke har tatt standpunkt til om en vil søke å fremme ny sak for den del av tiltalen som Høyesterett har opphevet, og som ikke kommer under kjæremålsutvalgets avgjørelse.

Engelskmennene liker ikke sosialismen

Etter 6 års sosialistisk eksperiment er engelskmennene blitt klar over at det frie initiativ i alt bedriftsliv er å foretrekke. Det er en storstilet opinionsundersøkelse som avslører dette.

56 prosent uttaler uten noen som helst reservasjon, at de holder på den frie foretaksomhet. Det var bare 7 prosent som ikke var enige i dette.

«Var hun vampyr?»

er tittelen på en roman, som fru Astrid Berge har utgitt på eget forlag og som annonseres i vårt blad i dag. Det er fortellingen om en ung landsens pike som vokser opp under vanskelige forhold og som kommer i ulykke. Med en særegen viljestyrke kaster hun alle broer av og søker inn til storbyen, hvor hun skaper seg et godt eksistensgrunnlag og oppdrar sin sønn. Problemer er mange og hennes erfaringer i kampen mot mannen gjør henne hård og uforsonlig. Det endelige oppgjør er dramatisk, men også der trekker hun det lengste strå. Var hun vampyr, spør forfatterinnen i tittelen, og det blir leseren som får gi svaret. Det er megen bitter livserfaring i boken, men den har også mange lyspunkter, slik at man følger hovedpersonen med den største interesse og sympati.

Den amerikanske opprustning — inklusiv produksjonen av «fantastiske nye våpen», går nå i samme tempo som under den verdenskrig, uttaler den økonomiske mobiliseringssjef Wilson under et møte i den amerikanske forsvarsproduksjonsnemnda.

LÆR Å LEVE!

Lær deg uten forbehold å ELSKE DEG SELV slik som du er — som du føler deg nå.

Nervositet kan helbredes. Det betyr at individet kan frigjøres fra de hemninger som er ervervet etter fødselen, slik at de medfødte anlegg og egenskaper fritt og uhemmet får utvikle seg, til beste for både individet og samfunnet.

Den nervøse er nettopp et menneske som ikke elsker seg selv, men er fylt av selvbekreidelse, mindreverdighetskomplekser og skyldfølelse. — Er det da rart at følgen blir angst og tvil, ja, fortvilelse?

Dr. J. Irgens Strømme.

DISSE SPØRSMÅL ANGÅR ALLE

1. Har du angstfølelse?
2. Plages du av selvbekreidelse?
3. Blir du irritert over småting?
4. Er du svært avhengig av hva andre mener om deg?
5. Har du ikke lyst til å sitte midt på benkeraden på kino?
6. Sover du dårlig?
7. Føler du deg ensom blant andre mennesker?
8. Mislykkes du i forretninger?
9. Føler du deg mindreverdigg?
10. Forstår du den dypere årsak til alle skilsmisser?
11. Forstår du årsaken til homoseksualitet?
12. Er du sjalu og misunnelig?
13. Er du impotent?
14. Er du redd for å rømme?
15. Vet du at minst 60 % av alle indre sykdommer skyldes nervositet?
16. Tror du at du kan bli kvitt dine problemer ved resignasjon, likegyldighet, frigiditet?
17. Vet du at vitenskapen har gjort store

18. fremskritt når det gjelder utforskningen av menneskets sjelsliv, og at du kan ha nytte av det?
19. Vet du hva sann livslykke er?
20. Går ditt arbeid med liv og lyst, eller føler du det som en tyngende plikt?
21. Har du vanskelig for å konsentrere deg?
22. Vet du at arbeidslyst og seksuallyst er ett og det samme?
23. Ønsker du å oppnå sikkert og selvbevisst, og kan du det?
24. Er det følelsene eller forstanden som bestemmer hos deg?
25. Er du også uheldig i ditt ekteskap?
26. Har du seksuelle vanskeligheter?
27. Vet du at din nervositet er en meget positiv livsyttring bare du lærer å forstå den?
28. Mener du at dine nervøse vansker er medfødte og derfor uhelbredelige?
29. Foruroliges du av dødstanker og får du selvmordsimpulser?
30. Drikker du alkohol for å bli sikker på deg selv?

NERVØSITET

er de intelligentes sykdom. Les hva en erfaren lege og psykolog har å si deg — og lær å leve et liv fritt fra angst, frykt, selvbekreidelse og unødvendige smerter. Hvordan man lærer å elske seg selv, slik at man får selvtilit, selvrespekt og fylles av beundring for seg selv, kan du lese i den kjente nervelege og psykolog dr. Irgens Strømmes siste bok:

«KJÆRLIGHET — FRIHET»

En bok som denne har aldri tidligere vært utgitt. Boken fås portofritt tilsendt om innsendelse av nedenstående bestillingsseddel og kr. 15,- til Psykologisk Forlag, Boks 3041, Oslo, (eller mot postoppkrav kr. 15,90). Boken er på over 200 sider og pent innbundet. I boken «Kjærlighet — Frihet» finner du svar på spørsmål om deg selv og dine egne problemer som du hittil har stilt forgyves. Dr. Irgens Strømme behandler i sin bok det nervøse menneske og dets problemer. Han fremlegger de siste vitenskapelige betraktninger om neurosemekanismen. Når man har lest boken tristes man til å stille seg spørsmålet om menneskeheten har endelig funnet det forløsende ordet???

Som spesialist i nervøse sykdommer har dr. Strømme i årenes løp trengt stadig dypere ned i de områder av menneskets sjelsliv som hittil har vært lite kjent og kartlagt. Han har drevet et uuyre omfattende forskningsarbeid og har lyktes å finne primære årsaker til individenes sjelelige lidelser.

Klipp fra! Send inn kupongen allerede i dag! Bestillingsseddel til: PSYKOLOGISK FORLAG, Boks 3041, Oslo. (Kan også bestilles hos Deres bokhandler). Godhetsfullt sende meg ... ekpl. av dr. Johs. Irgens Strømmes bok: «KJÆRLIGHET — FRIHET». Kr. 15 — følger vedlagt. Boken ønskes tilsendt mot postoppkrav kr. 15,90. (Stryk det som ikke passer).

Navn: Nøyaktig adr.:

Utenrikskronikk

Peron sterkere enn noensinne før

Det har vært presidentvalg i Argentina og Peron er blitt gjenvalgt med en overveldende majoritet. Dette har selv den surmulende vestdemokratiske presse måttet erkjenne, og de som gjorde utslaget ved valget, var først og fremst kvinnene som stemte for første gang, og der nest arbeiderne, som med sin LO i ryggen under ledelse av José Espejo sluttet opp om Peron.

Valgene gjalt forøvrig ikke bare presidenten, men også vise-presidenten, nasjonalforsamlingen og alle provinsrådene og de lokale lovgivende forsamlinger. Over hele linjen fikk peronistene overveldende tilslutning ved valgene som foregikk på demokratisk måte og under full kontroll slik at ingen etterpå skal ha noe å anke over.

Hele 6 partier deltok i valgene: Peronistene, de konservative, de progressive demokrater, sosialistene, kommunistene og de radikale, sistnevnte med dr. Ricardo Balbin som presidentkandidat. — Denne Balbin skal man være oppmerksom på, for selvom han ikke nådde fram, er han en kommende mann i Argentina, en ung sakfører som har både mot og dyktighet og som har fått en

viss martyrglorie over seg idet han ble dømt for forhånelse av embetsmennene, men senere benådet av Peron. Han fikk 28 pst. av de avgitte stemmer ved valget.

Den argentinske grunnlov hadde en bestemmelse om at ingen president kunne stille seg til gjenvalg, når hans 6 årsperiode var utløpet, men denne lov ble forandret ifjor og muliggjorde således Perons gjenvalg for perioden 1952—58 og det med et flertall som tyder på at hans politikk har folkets tilslutning.

Hva er så denne politikk-Peron har forklart den således, at han og hans parti inntar en tredje posisjon mellom kapitalisme og kommunisme. Den har ikke læst seg fast ved noen dogmatisk forhåndsinnstilling, men tvertimot regner med de foreliggende fakta og retter seg etter virkelighetens krav. Vi er anti-kommunister, sier Peron, mens kommunistene er dogmatiske, og vi er antikapitalister, mens kapitalistene er dogmatiske.

Den alminnelige velger ser selv sagt på de resultater, som Peron har oppnådd i sin presidenttid, og det alminnelige omdømme sier at han har klart sakene så bra

at et var naturlig at han fikk fortsette. Han er diktator, men en folkekjær diktator. Den argentiniske arbeider, som aldri har annammet den marxistiske lære, og som forøvrig er under sterk innflytelse av den katolske kirke, har alltid hatt en svakhet for sterke menn med en viss festivitets over seg. Og Peron har i motsetning til sine forgjengere som nok var ødsle med løfter, men gjerrige med å holde dem, makttet å gjøre arbeiderklassen og fagforeningsbevegelsen til en ny og mektig faktor i landets politiske liv. Han har derved gitt underklassen en styrke og selvtilit, som nå er kommet ham selv til gode ved valget.

Det finnes et latinsk ord, som rummer megen og bitter erfaring: Calumniare audacter, semper aliquid haeret, hvilket er utlagt: baktal bare, det blir alltid noe hengende. Dette har Perons motstandere med god hjelp utenfra og ikke minst i den såkalte demokratiske presse visst å praktisere. Amerikanerne har her gått i spissen, men valget viser at resultatet er mere enn mager. Det gikk først og fremst ut over Evita Peron, diktatorens hustru. Men hun har gjennom sitt stort anlagte sosiale arbeid og sitt samarbeide med de fagorganiserte, hennes kjære skjorteløse (des camidos) vært en god støtte for sin mann. Hun er den største kvinne i verdenshistorien sier lederen av Argentinas LO, José Espejo, og han har 5 millio-

ner arbeidere i ryggen, når han sier det. Overfor slike mektige tall har den tildels sjofle kritikk lite å si innenlands, og hva utlandet mener, teller ikke i Argentina, som mere og mere har frigjort seg for utenlandsk innflytelse.

President Peron viste seg nesten ikke under valgkampen. — Hans hustru ligger alvorlig syk og det har virket sterkt på ham. Det var også de, som mente at han ikke hadde så meget imot å bli vraket og at han hadde mistet noe av sin interesse for offentlige saker. Men slikt kommer alltid fram fra ukontrollert hold under en valgkamp. Faktum er i hvert fall at han etter å ha hatt permisjon under selve valgkampen atter har overtatt presidenthvervet og fortsetter der hvor han slapp. Mange store oppgaver skal løses, og først og fremst gjelder det å skape indre ro. Telegrammer forteller at atskillige offiserer er avsatt og at noen er arrestert. Det er slikt som kan hende etter et valg blant varmblodige og som ennå lettere kan hende, når utenlandske konspiratører opererer innen grensene. Noen forandring i de politiske retningslinjer vil det ikke medføre, og selvom Argentina som alle andre stater i dag har sine finansielle vanskeligheter, vil den det kanskje bedre enn de fleste komme over dem, fordi landet er rikt og har store utviklingsmuligheter.

Hvorfors ble Fiane myrdet

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

— Fortsatt fra side 1 —

straks kan tre i virksomhet for å vise krefter, høyt og lavt på rangstigen at

et mord er et mord

uansett tidspunkt og uansett politisk fortegn Hvis ikke likheten for loven nå blir understreket ved positiv innsats kan den norske statsbygning komme til å falle sammen som et korthus!

Da Fiane ble myrdet den 21.

september 1944 ble han også ranet. Hans eneste verv utenfor telegrafstyret var at han var medlem av Dr. jur. og Dr. Phil. Hermann Harris Aalls undersøkelseskomisjon. Samme dag han ble skutt ned skulle han i møte og hadde i sin mappe, som ble tatt av morderne, dokumenter til oppklaring av den virkelige forhistorie til 9. april 1940. Dessuten ble tatt kr. 3000 og fire av den svenske statspremieobligasjoner. En av dem er i 1945 innløst ved Riksgjeldskontoret, Stockholm, ifølge skriv fra dette kontor av okt. 1947. Vedk. obligasjon er av 1940, serie nr. 845, ordnr. 1519. Vi skrev på vegne av fru Fiane og hennes søster frk. R., som eier obligasjonene, til Norges Bank 18. oktober 1950 for å be banken hjelpe disse to hårdt rammede vergeløse damer med å etterspore obligasjonene. Men vårt brev var resultatløst.

I den hviskekampanje

som ble satt igang straks etter mordet, ble søkt utbredt at han skulle være angiver. — Det foreligger ikke den minste skygge av bevis for dette.

En av dem som står i mordets bakgrunn — mannen med en ut fra faglige betraktninger ufattelig karriere, generaldirektør H. E. STOKKE har heller ikke i retten forsøkt å bevise, at Fiane la hindringer iveien f. eks. for den avlyttingstjeneste som visse hadde etablert innen Telegrafverket av Gestapos og Stapos telefoner. Mordet var godkjent av ledelsen for «Sikringstjenesten» og det består mistanke om at Stokke ledet denne sikrings tjenesten i Telegrafverket. ... Vi gjen tar at hans svære karriere ikke er faglig begrunnet, — men han har selvsagt sundt vett og visse sjarmende egenskaper!

Vi har stenografert følgende replikkveksling i en lagmannsrettssak (Le-nangsaken) 28. mars i år:

Advokat Kjerschow: I de dokumenter som foreligger om dette er det nok så sterke antydninger om at De (Stokke) skulle stå bak Fianes død

Advokaten spør: Anså De Fiane som en farlig mann fra motstandsbevegelsens synspunkt?

Stokke: Ja.

K.: Spesifikt hvorfor?

Stokke: På grunn av hele hans måte å være på. Når han først gikk inn for en sak hadde han ingen hemninger og det var ingen grenser for hva han gjorde. Det kjenner vi til i målsaka Det samme gjorde seg gjellende når han ble besjelet med dette med NS

K.: Var det ikke etablert en meget effektiv avlyttingstjeneste fra Telegrafens side?

Stokke: Det kan jeg ikke uttale meg om.

K.: Var Fiane spesifikt ute etter det?

Stokke: Alle visste jo at det foregikk mange ting og at Fiane var

stillingen som trafikksjef? **Stokke:** Ja, apsolutt

Denne replikkveksel

bringer oss — etter vår oppfatning — inn i mordbeslutningens forgård. Den robuste Stokke tenker nok i dag på om ikke grunnlaget svikter! Men ennå rider han så muntert på bølgen, akkurat som Jens Christian og andre —

Hva mente så Fiane om Stokke?

Jo bare det som var godt. Det fremgår av hans dagbok.

Natten etter mordet drømmer fru Alvide Knutzon Fiane om sin mann Hun er tapper og strålende, — ribbet for alt, — men ikke for sin kjærlighet og sin u-slukkkelige tro på rettens endelige seir! Mannen står foran henne, smiler så rart og peker på et sted i bokhyllen. Der finner hun dagboken! Den har morderne lett etter som besatte.

Den er nå i utlandet. ...

I dagboken står det.

«Onsdag 24. 3. (44) Sm (Sverre Mjøseth) fortel at Jd. (Stokk-) arr. av det norske politi idag tidleg. USKYNELEG (u-forståelig). For Jd. har vore lojal og tenestviljug helle tida. Eg og Sm. (Sverre Mjøseth) skreiv straks til statspolitiet m. sp. om å få Stokke ut att».

«Torsdag 3. 8. (44). Stokke var hjå meg ein time. Han slapp ut av fengslet i Akebergveien 25. 7. etter 17 vekor, derav 2 dagar i Kronprinsens gate 10. Han vart avhøyrd om samband med Læo (Trafikksjef Leif Larsen). Stokke vart sett fast dagen etter Læo Stokke vart skikkeleg godt handsama, men berre 20 minut lufting kvar dag. Einesele utan å tala med andre. — Hæmorroider og sprekk i endetarmen. Godt hold. ...»

Fra dagboken hitsettes også hans notat om tyskernes behandling av en god nordmann, direktør Øystein Gjelsvik.

«Onsdag 9. 8. (44). Fru prof. Gjelsvik kjem fra Sundfjord. Fortel Øystein er i Wartheland og har det sers godt, han får lesa og høyra fyrelesninger, har beste mat o.s.b. — Kona få hans rasjoneringskort, så hu og borna har kome seg — auka i vekt. Ho får hans fulle lønn som underdir. i Prisd. + løytnantslønna.»

Fiane var i Telegrafverket fra han var 18 år til sin død som 49-åring.

Han gjennomgikk den høyere og lavere telegrafutdannelse med de beste karakterer. Før hadde han tatt middelskoleeksamen, og fikk post på sakførerkontor, — «men det vart for lite penger åt mor», sa han. Så dro han på linjearbeid for telegrafene, — og la seg opp så pass peng r at han kunne komme på Telegrafskolen. Siden tok han artium og juridisk embetseksamen med laud

En bakgrunn for mordet er at han la seg ut med England (og dermed med oberst Wilson i Security Service?). Litt Linge-kompani også oppi Fianemordet? Ialfall en av morderne viste en så drepende nonsjaluanse, da han puttet pistolen i baklommen før han steg inn i den svarte bilen, at han nok var separat beskyttet. ... Har guttene fått krigskorset med sverd eller er det bare blitt en kommunal bestilling og gratis sovetablet?

Fiane var hele sitt liv full av norsk dom og fridom og kjempet for det. —

VEI DE

at det av klippfisk kan lages en mengde gode retter? Her er en av dem:

KLIPPFISKPUDDING.

100 gr. smør
75 gr. hvitemel
4 del. melk
3 egg
4 hg. klippfisk.

Kok melken, rør smør og mel sammen og spe så med den kokende melken. Sett på varmen og la det koke i ca. 5 min. Avkjøles. Tilsett så eggeplommene en ad gangen og rør godt mellom hver. Røres i 20 minutter etter at den siste plomme er tilsatt. Derpå has den rensede, finhakkede fisken i og krydder etter smak. Tilslutt piskes eggehviten og has i. Denne deigen has i en godt smurt form og skal koke ca. 1 time. Serveres i formen med smeltet smør.

SPIS KLIPPFISK

- lettvin, god og nærende mat -

Den banktekniske side —

— Forts. fra side 1 —

«Bank- og Sparebankinspeksjonen. RUNDSKRIV Til aksjebanker og sparebanker. Inndratte jødiske formuer.

Finansdepartementet har bedt Bankinspeksjonen om å gjøre aksje og sparebanker kjent med følgende:

«Bobestyrere, som er oppnevnt av Likvidasjonsstyret for de inndratte jødiske formuer, — er berettiget til å heve innstående beløp på bankkonti som har tilhørt jøder.

Bobestyrerne kan kreve beløpene utbetalt også hvor bankboken ikke er tilstede. I disse tilfelle påtar staten seg ansvaret for tap som måtte oppstå for vedkommende bank ved utferdigelsen av ny bankbok.»

En viser i øvrig til rundskriv herfra av 3. desember 1942 og 19. januar 1943.

ASBJØRN ISAKSEN kst.

Leif Salicath.»

«Bank- og Sparebankinspeksjonen.

RUNDSKRIV

Til aksjebanker og sparebanker.

Forordning om anmeldelse av formue som tilhører Amerikas Forente Stater og amerikanske statsborgere.

Reichskommissar har den 12. februar d. å. utferdiget forordning om anmeldelse av amerikansk formue som befinner seg i de besatte norske områder. Forordningen er inntatt i Forordningstidend for de besatte norske områder, — nr. 3 — 1942. En henstiller til bankene å sette seg nøye inn i forordningens innhold. En gjør oppmerksom på at det ved forordningen bare er anordnet anmeldelsesplikt for den ame-

Han skriver laurdag 27. 3. 43: «Eg har tale um å avgrense talet på Tbv. folke (tyskerne i Telegrafverket) frå 90 til 2. (Lødige og Grosser) + 1 el. 2 underordna. Herzer er truleg til skade både for norske og tyske interesser. For Noreg er det uheppe å ha så mange unyttige el. skadelege tyskerer å hysa og fø på, — serleg nå d. hus- og matvanskene er større enn nokon gong. Eg har og nemnt saka til min. Husted for 5—6 viker siden. Husted har einig i at det var so mange

Oslo den 17. 5. 1943.

Drammensveien 42.
Postboks 2416, Oslo S.

Tilslutt skal vi i dag offentliggjøre et oppsiktsvekkende og markert eksempel på bankteknisk «bistand til fienden», — som hvis den var utført av NS-medlemmer ville ha medført betydelige straffer og livsvarig brødløshet i den hellige og supernasjonale bankgjerning? Men da dokumentet er undertegnet av gode nordmenn d.v.s. den daværende sjef for Bank- og Sparebankinspeksjonen — Bjarne Haugaard — og sjefsekretær Asbjørn Isaksen, — er det i de gode kretser bare tatt som et eksempel på skjebnens makt. Herrene ville altså ikke slutte seg til den emigrerte men yttest fåtallige norske bankelite i London og Stockholm?

Kanskje de for bankvesenets skyld mente det var best å bli på sin post og ta det som kom?

Oslo den 2. 3. 1942.

Bygdøy Allé 1.
Postboks 2416, Oslo S.

rikanske formue som befinner seg i Norge. Forordningen inneholder derimot intet disposisjonsforbud. For forføyninger over formuesverdierne og betalinger til nordamerikanere gjelder de tidligere bestemmelser ifølge forordningen skal anmeldes skje til Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete, Wirtschaftsabteilung, Oslo, — innmeldelse skje til Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete, bankers vedkommende er imidlertid anmeldelsesfristen forlenget til 31. mars 1942.

For bankene er fastsatt et spesielt anmeldesskjema, som på begjering vil bli tilstillet bankene fra Bank- og Sparebankinspeksjonen.

BJARNE HAUGAARD.

Asbjørn Isaksen.

Hallo Oslo!

„Speielen“

heter det nye vittighetsbladet for alvorlig spøk og spøkefullt alvor. Ola Synesvarden og Torolv Fanebust står for løyerne. Motto: Speielens humør gir så godt vigør, at du nesten aldri dør! Karameller og nysepulver på kjøpet!

Spør etter Fanebust-Speielen i kioskene.

N.B.: Desembernumret går som pengene i statskassa!

Tampen brenner!

«Frontkjempere» er under trykning. — Send din bestilling straks, så er du sikret en god og unnerholdende bok til JUL. — Sendes mot oppkrav og kommer da ialt på 13 kroner. Mot kr. 12 i forskudd blir boken sendt portofritt.

KARL HOLTER, Amot på Modum.

Prima nysaltet uer leveres i tønder innveiet 90 kilo prompt fra lager.

Prima skinn og benfri klippfisk i kilopakker med påtrykte matoppskrifter

anbefales handlende og forbrukere i kasser a 50 og 30 pakker.

Telefon nr. 1630.
Telegramadresse: HAVNERAAS.

Otto Ottesen Havneraas A.s
Kristiansund N.

Eldre ektepar,

vant med gårdsarbeide, får plass på sentralt sted til å stelle ca. 35 sauer, 3—4 kuer, en hest samt å besørge endel vedarbeide etter avtale. Egen kost. Nærmere oppl. snarest, mrk. «Ordensfolk nr. 361»

«ARENA» (Kristen Revy), nytt uavhengig tidsskrift for Bibel og Kristenliv, Helse og Lægekunst, Saga og Samfunn, 16 kvartalsider a 3 spalter hver måned. Kr. 13,00 pr. år, 7 pr. halvår. Abonner! Averter! Kommissjonærer ønskes overalt, bra provisjon.

OLAV FARSTAD, «Blivrost», Kopervik.

Fra nyttår

trenger jeg selgere for større eller mindre distrikter. Salget må foregå direkte til kunde. Bill. mrk. «Provisjonsbasis nr. 350».

Stilling søkes.

Tidl. A-T befal, 28 år, m. handlingsgymnas og engelskartium ønsker arbeid. Allsidig praksis, vant arbeidsleder. Bil. mrk. «Alt har interesse nr. 345».

Jeg ønsker ny stilling.

Frontkjemper, 29 år, m. artium og ½ årig handelsskole, ønsker ny jobb, gjerne ved hotell. Solide språkkunnskaper. Bill. mrk. «Dannet nr. 352».

PEI SKÅPER

«Konsentrasjonsleiren llebu»

167 sider. Pris kun kr. 5,00. T. Werner, postbox 1704, Oslo.

BESTILLINGSSEDDEL.

Jeg bestiller herved boken «Konsentrasjonsleiren llebu» sendt som postoppkrav. Kr. 5,00 plus porto.

Navn:

Adresse

Vekkerur

Kr. 18,10 — 25,50 — 34,10.

Sendes mot oppkrav.

Urmaker R. Gjessing,
Drammen.

OBS Flettverk OBS

Gjærdefabrikken GREI, Kolbotn,

leverer førsteklasses flettverk i alle dimensjoner. Bestilling for levering til nærmeste

Jeg hadde hørt at han ble besjelet med dette med NS....
K.: Var det ikke etablert en meget effektiv avlyttingstjeneste fra Telegrafverket for norsk Okkupasjonshistorie?
Stokke: Det kan jeg ikke uttale meg om.
K.: Var Fiane spesielt ute etter det?
Stokke: Alle visste jo at det foregikk mange ting og at Fiane var meget effektiv i slike ting.
K.: Var dere reddet da han fikk

gjenende har man ble besjelet med dette med NS....
K.: Var det ikke etablert en meget effektiv avlyttingstjeneste fra Telegrafverket for norsk Okkupasjonshistorie?
Stokke: Det kan jeg ikke uttale meg om.
K.: Var Fiane spesielt ute etter det?
Stokke: Alle visste jo at det foregikk mange ting og at Fiane var meget effektiv i slike ting.
K.: Var dere reddet da han fikk

Flane måtte drepes

mente emigrantene, fordi han var en slags moderne Bjørnson som kunne bringe nordmennene på den tanke at norsk-norske personer hvis sjel og legeme var tapetsert med bunad kunne stå i NS.

Olav Rytter som hadde lidd et sørgelig nederlag mot Fiane i en disputt om Tsjekkoslovakia, hetzet mot Fiane i Kringkastingen fra London. Han bør avhøres av mordkommisjonen.

Fiane hadde kort og godt meninger som har bragt mangen mann til tiggerstaven i Norge. I det sivile liv var han en slags oberst Angell eller Hans E. Kinch. Det går nesten aldri godt. Han var ingen rektor dr. prof. Louis Mohr som bruker Churchills badevann til hårvann, — uten at det hjelper noe større....

Hvordan stillet han seg til okkupasjonsmakten? — Var han en slags Stranger, — eller var han seg selv?

Denne mannen levet bare for «Noreg». Noreg stod i hodet på ham dag og natt.... Denne NS-type som var Norge til ære og stort gavn er blitt forfulgt av de folk som via en stormakt klorte seg til makten og æren her i landet så lenge det varer! Han gikk inn for den virkelige nasjonale linje under okkupasjonen, — derfor måtte han dø....!

rolke (tyskerne i Telegrafverket) fra 90 til 2. (Lødige og Grosser) + 1 el. 2 underordna. Herzer er truleg til skade både for norske og tyske interesser. For Noreg er det uheppe å ha så mange unyttige el. skadelege tyskerer å hysa og fø på, — serleg n. d. hus- og matvanskene er større enn nokon gong. Eg har og nemnt saka til min. Hustad for 5—6 viker siden. Hustad var einig i at det var so mange t. her og at dei auka vanskene for oss.

Herzer, Multzter, Scholtz og Poll (i Br.) blander seg inn i reint norske saker. Skriv til N.T.B. og andre norske firma om fjernskrivsamband med T. — Bed n. firma let telegramane sine gå gjennom tyske tenestmenn, soleis at tyskerne i Telegrafverket får inntekta som Noreg skulle ha, — krev at Telegrafverket skal betala private telefonverk, abonnements og samtaleavgifter for tyske t.tfm., noko som er i strid med gj. fyresegner, — gjev order uten heimel t. d. at den og den skal skeiast (avskjediges), gjev oss for seint melding om sperring t. d. sist tysdag. — Skamlaus tone, — krev oppgaver so detaljerna at ein lyt ha fleire folk, — blander seg inn i reine detaljpsursmål, — krev at brev frå Telegrafverket til Reichspost skal gå gj. tyskerne i Telegrafverket, — ogso burterter, — seinker sakene og skaper ein mengd vansker, — påfører Telegrafverket store uturvande utgifter....

Som man ser var Knut Knutson Fiane en virkelig nordmann under okkupasjonen. Det viser hans explosive dagbok. Han var meget mer norsk og nasjonal enn den lure generaldirektør Stokke og den iskalle forsvarsminister Jens Christian Hauge....
Alexander Lange.

I neste nr.: Hvem er generaldirektør Stokke?

for bankene er fastsatt et spesielt anmeldelsesskjema, som på begjæring vil bli tilstillet bankene fra Bank- og Sparebankinspeksjonen.
BJARNE HAUGAARD.

Asbjørn Isaksen.

Hallo Oslo!

Dr. Per Engdahl (Sverige) og grosserer Meyer Jensen (Danmark) holder foredrag i Oslo onsdag den 12. desember klokken 19. Alle interesserte ønskes velkommen.
Nærmere om møtestedet ved henvendelse tilf. 37 76 96.

Dyktig lorpakter

søkes til middelstor Vestlandsgård. Helst snekkerkyndig. B. m. «Straks eller til våren nr. 367».

Leilighet ønskes

stor eller liten av 14 års snillgutt, mor og bestemor. — B. m. «Helst snarest nr. 356».

Syerske

til systue søkes. Hybel. Velkvalifisert event. samarbeid. Bill. mrk «Sørlandsby nr. 357».

Stille,

rolig, edruelig, ikke røker, søker i Oslo et værelse gjerne umøbl. for kortere eller lengere tid. Bill mrk «Reiser lørdagene nr. 364».

Frontkjemper, 29 år, m. artium og 1/2 årig handelsskole, ønsker ny jobb, gjerne ved hotell. Solide språkkunnskaper. Bill. mrk. «Dannet nr. 352».

PELSKÅPER.

BLUEBACKS, sort og brun kr. 1350,00
WHITECOATS, sort og brun kr. 1350,00
SEL, kort, diag. og striper kr. 900,00
Flotte modeller
— varme — sterke — billige.
Returrett. Sendes uten oppkrav.
Oppgi stør.
Postboks 1493. — Oslo.

Forretningsutdannet

ynge mann ønsker å komme i virksomhet etter 6 års soning. — Kan event. bidra med driftskapital. Håndverk, småindustri, agentur eller annet. Gjerne nystart. Alt er av interesse. — Bill. mrk. «Helst Vestfold-Buskerud nr.358»

Bondedatter

kultivert og selvstendig med adm evner søkes til Vestlandsgård m. våning ca. 300 kvm. golvfilate. — Lys og varme innlagt. Dagl forbindelse med by. B. m. «Paying guests nr. 363»

OBS Flettverk OBS

Gjærdefabrikken GREI, Kolbotn, leverer førsteklasses flettverk i alle dimensjoner. Bestilling for levering til våren mottas nå.
Thor H. Sandorf.

Trykksaker

av enhver art utføres. — Hurtig levering Rimelige priser. Spes.: Merkantile trykksaker og familietrykksaker.

Boktrykker

FINN BRUN KNUDSEN.
Boks 1014 — Oslo.

Radio

Alle ledende merker på lager, gunstige avbet. Gamle app. taes i bytte. Brukte app. i garantert stand fra kr 85,00. Vi sender over hele landet. skriv etter brosjyrer.

A-S KAMPEN ELEKTRISKE
Nannestadgt. 5. — Telef. 68 36 97.

Leilighet søkes

straks eller senere — stor eller liten — i eller utenfor Oslo. 2 unge mennesker — barnløse Bill. mrk. «Tidligere NS nr. 365».

En høvelig julegave

ROMAN AV

Astrid Berge

Var hun vampyr?

Sendes pr. postoppkrav, innb. kr. 13,50 + porto.

Bestilles

hos ASTRID BERGE, Brekstad pr. Trondheim.

Av Gun Johannesen

Hvorfor jeg ikke vil være medlem av LO eller bør vi organisere oss

Rdhusets ytre arkitektur har det vært og er det delte meninger om men innenfor synes jeg det er gigantiske greier. Men den opplevelsen jeg hadde der nede i forrige uke var for meg så stor at ordet gigantisk vil ikke dekke den.

Som i alle andre land har vi polititil å ta seg av kriminelle og politiske forbrytere + NS folk som til å begynne med var noe for seg sjøl. De ble nevnt snart i den ene og snart den andre kategori, men ettersom tida gikk ble det visst godtatt at vi var politiske forbrytere. Når politiet er ferdig med slike folk, så blir det i andre land ikke gjort noen vesentlig forskjell på disse og andre mennesker. Tvertimot så har politiske forbrytere blitt mottatt overalt hvor habil arbeidskraft trengtes, da slike folk som regel har både vilje og evner og ikke minst en klar hjerne til å løse oppgaver som er uøselige for mange andre, men som likevel kaster bort tid og penger for bedriftene ved å prøve å gjøre arbeid som de ikke er kvalifisert til. Men nå er vi i Norge og vi som har vært i andre land vet at ingenting slår vårt eget når det gjelder å arbeide i Ola husmanns ånd og tone. Om politiet allernådigst lar oss i fred etter soningen, så har vi en langt

«8. Mai»

kronikk 7. desember 1951

større og mektigere organisasjon til å fortsette der hvor politiet ikke vil mer. Vi har LO. Organisasjonen som klarer det utrolige kunststykke å få bevirket at det ble gitt amnesti til over 200,000 landssvikere som i bredde og omfang av forbryteriske handlinger i tusener tilfelle langt overgikk hva vi er dømt for. Med dette som bakgrunn er det til en viss grad forståelig at LO istedet gikk hardt inn på å få dømt oss som var medlemmer av NS istedenfor å bare stått i LO og ellers gjort hva vi ville under krigen. LO's bestrevelser lyktes i altfor stor grad. Vi ble dømt til års fengsel med tyranniske fangevoktere som var rekruttert blant de 200,000 som skulle vært inne istedet for oss. LO fortsatte sin nasjonale holdning ved å mulktene NS folk som slapp ut og som nå med eller mot sin vilje måtte inn i Landsorganisasjonen. I samband med Arbeiderpartiet som de finansierer med midler av medlemmenes kontingent, drev de en veldig avis kampanje og støttet eller foreslo alle forslag om dødsdommer, strengere behandling, rettighetstap, begrenset adgang til ymse yrker i arbeidslivet og helt forbud i noen andre. Om de har en finger med i Folkeregistrets politivirksomhet eller om F. går politiet i

næringen i likhet med LO, tør jeg ikke svare på, men i siste tilfelle er det illojal konkurranse som hverken politiet eller LO bør tolerere. Og så tilbake til Folkeregisteret en stund.

Jeg var nede for å melde flytting og ble helt betatt både av interiøret og alle de pene småpikene der nede, men jeg kom snart til meg sjøl Vanligvis pleier det ikke komme almenheten til kunnskap hva Folkeregisteret driver med i ledige stunder utover det å kartotekføre flytninger som jo skattepengene er beregnet til bruk for. — Mens den unge dame som ekspederte meg, måtte forlate plassen sin et øye blikk, lå kartotekortet slik at jeg kunne oppdage en farveliknende sirkel oppe i venstre hjørne. Jeg hoppet halvt over skranken for å se hva det var, og oppdaget til min store forbauselse et «spillevende» solkors i rødt og gult. På mitt spørsmål om hva det var de hadde påsløst med på mitt kartotek kort, svarte damen litt forfjamsset at de dessverre hadde ikke høvet å opplyse om kartotekorts innhold. Vel, tenkte jeg, står vi utenfor ennå så all right. Jeg skal nok ha disse kortene i erindring. Kanskje er det andre offentlige eller halvoffentlige institusjoner som lar sine purunge kvinnelige funksjonærer (som var barn da krigen pågikk) drive med solkors og «landssviks» anmerkninger på fremmede folks kartotek kort.

For fem — seks uker siden begynte jeg ved en større bedrift her i byen som presser. Jeg hadde jo lært å omgås folk av alle klasser. Jeg kom derfor straks på hyggelig talefot med alle mine nærmeste arbeidskamerater (bare kvinnelige arbeidere) og hyggelig hilsefot med dem som en bare så av og til i forbifarten. Men organisasjonsspørsmålet var ikke langt unna. Etter to uker ble jeg

spurt av kasserersken om jeg ville gå inn i LO. Humøret mitt var vel ikke akkurat på topp i det øyeblikk for jeg svarte noe sånt som at den dag det var nødvendig å ha medlemskapsbok i LO, for å kunne leve — da skulle jeg ta spørsmålet opp til overveielse. Et kvarter senere ble jeg nedkalt til personalsjefen. Det var en hyggelig mann, forståelsesfull, og da han sjøl ropet at han var høyremann var han til dels enig med enkelte ting ang. LO. Vi drøftet nok så inngående for og i mot LO, og hans argumenter kan stort sett sammenfattes i dette ene at samarbeidet og den vennskapelige holdning mellom meg og alle de andre (som alle var organisert) ble bedre om jeg og ville stille meg solidarisk og bli medlem. Det var veldig kjedelig for ham hvis jeg sto utenfor og hvis kundene, som i stor grad tilhørte arbeiderklassen, fikk greie på, at det var en uorganisert i bedriften kunne det få innflytelse på omsetningen. I hvilken retning husker jeg ikke. Jeg fortalte ham, at jeg hadde vært medlem av NS., frontkjemper, politimann osv. og var fradømt alle rettigheter og at LO var en direkte årsak til at jeg ikke fikk det arbeid jeg ville ha. Jeg minnet ham på LO's innbitt kamp og energi for å gjøre helvete hett for oss etter krigen, før — og etter dommen. Jeg fortalte ham at det i et fagblad sto om en 3—4 uorganisererte arbeidere i en bedrift som betalte kontingent. Disse pengene gikk til arbeidskamerater som var sjuke oppunder jul. Jeg spurte om han ikke kunne ordne det slik at jeg fikk betale kontingent på den måten uten at jeg fikk mitt navn inn i LO's kartotek eller noen medlemsbok. Han lovte å undersøke dette og ba meg i mellomtiden ta til alvorlig overveielse om å gå inn som medlem. Jeg ventet ny

innkallelse men det gikk ca. tre uker før spørsmålet på ny ble berørt. Da kom foreningens tillitsmann (kvinne) opp til meg og sa det var forferdelig kjedelig om jeg ennå viste en sta holdning i organisasjonsspørsmålet. Hun sa at det var glemte det som hadde hendt før og jeg var velkommen inn i foreningen, de hadde under søkt om meg og ikke funnet noe som hindret medlemskap. Jeg smilte litt og sa at det sikkert var velment og helt i orden, men at det var jeg som ikke ønsket å stå som medlem. Først måtte LO sørge for at vi ble likestilt med alle andre når det gjalt arbeidslivet, så måtte de sørge for å gi oss tilbake alle rettigheter etter soningen fjerne solkorsmerkene på alle kartotek kort, betale tilbake alle mulktene de har ilagt sine medlemmer for medlemskap i NS, og medvirke til at landssvikdommen ikke ble nevnt i politiets vandelsattester. Når dette ble gjort hadde LO bøtet litt på all den uhygge de skapte etter krigen og dermed vist et forsonende trekk som vi ikke skulle være for stolte til å avvise. Da skulle vi ikke gå inn i LO bare når vi ble tvunget til, eller som eldre familieforsørgere være nødt til det for å beholde sitt arbeid. Vi unge ten forsørgelsesplikt, sa jeg, behøver ikke bli tvungen inn i LO. Vi kan sies opp eller fryses bort, men arbeid og levevilkår er det ikke mangel på i dag — og det er vel neppe LO som har skapt mangelen på arbeidskraft her i landet etter krige.

Etter en lengere passiar med denne kvinnen, som viste seg å være en av de sympatiske veteranene i LO og som hadde evnen til å overtale, ble vi til slutt enige om at jeg skulle skrive denne artikkel og sende den opp til «8. Mai» til diskusjon. Hun lovet å vente på svar fra meg til artikkelen

Dommerforeningen avviser Forbundets henvendelse

«Finner ikke å kunne ta noe initiativ i saken»

Av Helge Grønstad

Det var et forsvinnende fåtall av de norske jurister som våget seg fram på med noen slags kritikk dengang da myndigheter uten samvittighet eller menneskelig følelse kjørte rettsstaten Norge i smelteovnen og senere utformet stoffet i den karikatur som har gått under navn av «retts oppgjøret». Det var så langt fra at de som rettens voktere skulle være, lot seg tyngre av sin juridiske kandidat-ed, at de tvertimot jevnt over sloss om vervene som aktorer, «forsvarere» eller bestyrere overfor dem som ved et politisk maktspråk var gjort vergeløse.

Forbundet for Sosial Oppreisning har nylig — jfr. avisens nr. 42 — sendt Den Norske Dommerforening og Den Norske Sakførerforening en utredning der disse institusjoner konfronteres med alle de misgjerninger som har funnet sted. Dommerforeningen har allerede skyntet seg å meddele at man anser henvendelsen som seg uvedkommende og at man «ikke finner å kunne ta noe initiativ i sakens anledning». Nei, det er vel så det. Det er vanskelig å snu hodet når en gjør nakken stiv. Noe særlig optimistisk med hensyn til resultatet trenger en formentlig heller ikke å være når det gjelder Sakførerforeningen. Har en først i snart 7 år trakkert den brede vei og med et upåklagelig økonomisk utbytte — koster det stor selv overvinnelse å pense seg over på den smale vei — selv om det bare er langs den veien at en kan gjøre seg håp om å nå fram til selvspekt som en rettferdighetens forkjemper.

Igrunnen er det vel bare i de relativt få tilfelle da «rettsoppgjørets» bolde drabanter føler seg selv trått på tærne, at en kan vente seg en reaksjon som kan tydes derhen at det heldigvis ennå finnes noen som i en viss utstrækning bærer på erindringen om hvordan en rettsstat virkelig burde té seg.

Vi har et ferskt eksempel på dette i det angrep som Sam. Knutzens advokat, h.r. advokat Bjørn Sogn, den 19. novbr. gjennom avisene har rettet mot riksadvokat Aulie og statsadvokat Dorenfeldt. Advokat Sogns oppsett er såvidt vel - egnet som illustrasjon til det som ovenfor er sagt, at vi tillater oss å gjengi det i sin helhet:

«Når vi syntes at nazisystemet førte oss tilbake til den mørkeste middelalder, så var det bl. a. fordi det fornekta det prinsipp som får det klassiske uttrykk i de for jurister kjente ord: Audiatur et altera pars — også den annen part må høres. Dette prinsipp om at begge parter i en prosess skal få anledning til å uttale seg — til å gjøre gjeldende sine angreps- og forsvars midler før dom avsies, er nemlig en så nødvendig forutsetning for en riktig og rettferdig dom at en høyere rettskultur — en rettsstat — ikke kan tenkes uten prinsippet. I virkeligheten er det dette prinsippet som skiller vår rettsåndhevelse fra inkvisisjonen — demokratiets fra diktaturets.

Ingen burde derfor kraftigere verne om prinsippet enn nettopp vi demokrater. Likevel står vi som taus vitner og ser på at en ny og farlig mentalitet er i farvannet, en mentalitet som er på god vei til fullstendig å ignorere prinsippet. Vi merker den i enkelte avisers ukritiske og hemningsløse forhåndsfordømmelse av personer og forhold, vi merker den i politikernes iver etter å flytte avgjørelsene fra domstolene over til forvaltningen, og vi merker den i den motvilje og mis-

kelig gode nordmenn slo ring om landet i en vanskelig tid. Her gjelder det en mann som ikke har gjort noe annet eller værre enn å søle bort 450.000 kroner av betrodde offentlige midler. En slik mann har krav på den mest omhyggelige beskyttelse av alle judicielle instanser. For hans skyld maner man fram igjen av graven de prinsipper som norske jurister engang i tiden var så stolte av å kunne hevde. Endog det romer-rettslige, generelle grunnlag for enhver rettsutøvelse — at også den annen part må

høres forinnen en tar noe stannpunkt — har man viklet ut av liksvøpet og prøvd å blåse liv i igjen i dette spesielle tilfelle.

Man har tillatt seg å hane oss tidligere NS-folk fordi vi har bedt Stortinget om «å gi oss rettsstaten tilbake». Jeg tror at man skulle vise litt varsomhet i så måte. Vi som sto vergeløse dengang da en dirigert presse og en forutinntatt påtalemyndighet hindret oss i å komme til orde og som måtte finne oss i å være dømt lenge før vi nådde fram for rettens skranke, vi vet hva vi snakker om. Vi vet tilfulle hva slags «rettsstat» vi har hatt å trekkes med de siste 6—7 årene. Derfor har vi også ment oss berettiget til å peke på det som var galt og forfusket.

Riksadvokat og statsadvokater kan nok prøve etter evne å ta hånd om kritikken mot den myndighetsutøvelse de har gjort seg skyldige i i disse siste årene. De kan prøve seg fram med innesperring og med reising av «saker» mot dem som har følt seg tvunget av sin æresfølelse til å si fra. Det vil ikke nytte. Tross alle avsperringer og forsiktighetsregler er i dag det norske folket i ferd med å tilegne seg den overbevisning at — noen rettsstat det har vi for nærstående ikke!

Innen juristenes rekker er advokat Sogns innlegg riktignok som et rop i ørkenen. Men likevel er det et tankevekkende tegn.

Et tidens tegn!

Helge Grønstad.

Grundig undersøkelse av det amerikanske direktorat for fiendtlig eiendom

Vilkårlig behandling av milliardformuer

Den republikanske senator Wiley har for noen dager siden reist krav om at det setes i gang grundige undersøkelser av den virksomhet som har vært drevet av Direktoratet for Fiendtlig Eiendom i USA, hvis amerikanske betegnelse er Alien Property Office, og som sorterer under det amerikanske justisdepartement.

Alien Property Custodian, altså lederen av Direktoratet for Fiendtlig Eiendom, har under og etter den annen verdenskrig administrert verdier som opprinnelig gikk opp i over 350 millioner dollars (ca. 2,5 milliarder norske kroner). Disse verdier tilhører tyske, japanske, italienske og andre «fiendtlige lands» borgere. Mr. Wiley

som ble beslaglagt i 1941 og 1942 i USA tilhørende «fiendtlige statsborgere» i mange tilfeller er fordoblet og tredoblet siden dengang uten at disse statsborgere har fått noen fordel av det. Wiley har mottatt tallrike beviser som forteller at Direktoratet for Fiendtlig Eiendom har betalt ut store beløp av sine midler for å få inn folk

Jo bedre belysning dess færre spøkelser

I landene bak jernteppet kjemper millioner av menn mot kommunismen

Nå kommer Karl Holters bok

Karl Holters bok «Frontkjempere» går i trykken i denne uke. Dermed skulle alle som har bestilt den ha utsikter til å få boka til jul.

Vi vet at Holter har strevet meget for å få denne boka til. Først å skrive den — og senere å skaffe penger til utgivelsen.

Det siste har vært det verste. Da det så mest håpløst ut — tok vår gode Karl skreppa på ryggen og så la la han ivel. Store deler av Østlandet og heller ikke så lite av Sørlandet har han trasket tilfots for å oppta be stillinger på boka. Det skulle en jernhård vilje til å klare dette — men Karl klarte det — men ikke helt.

Ennå må han selge meget før utgiftene er dekket.

Vi henstiller derfor til alle som kan — og ikke helt har tatt opphold bak egen vest, om å bestille boka. Dermed har de gjort sltt til at Karl Holters store minnekrans om våre egne frontkjempere kan komme ut til det norske folk.

Apropos Tito den hvite!

Våre ukritiske Tito-venner bør ha kjennskap til følgende, som journalist Marguerite Higgins skriver i Morgenbladet 14. 11. 51:

«Det kan sikkerlig ha forekommet

Helt siden 1945 har de kjempet i den sørlige del av Polen og den vestlige del av Ukraina

På fremstående vestkanthold overveier en å bringe hjelp til de heltemodige partisaner

Privat til «8. Mai» fra Washington.

Millioner av menn i landene bak jernteppet står dag og natt i kamp mot kommunismen, og det burde være den frie verdens soleklare plikt å hjelpe disse mennesker med alle til rådighet stående midler, — uttaler en fremstående republikansk politiker i Washington.

Fra tid til annen hører man om sprengninger av offentlige bygninger, broer, jernbaneanlegg, fabrikker i landene bak jernteppet og etter hva Deres korrespondent erfarer er det bygget opp et kjempemessig apparat som nøyaktig følger med i alt som skjer, slik at man til enhver tid kan være orientert om «de svake punkter» i de kommunistiske politistater.

Etter hva Deres korrespondent erfarer har man på fremstående vestmakth. alvorlig overveiet mulig heten av nå endelig å bringe hjelp til de heltemodige partisaner som har kjempet i skogs- og myrtraktene i den sørlige del av Polen og den vestlige del av Ukraina siden Tysklands sammenbrudd i 1945. — Det er et mirakel at disse partisaner har holdt ut, uttales det i Washington, og det er ingen tvil om at de ville kunne tilkjempe seg makten over stadig større områder hvis de fikk et minimum av hjelp fra den frie verden — i form av våpen og matvare-slipp fra fly.

En interessant refleks av disse overveielser er en tale som president Truman holdt nylig til The Polish Legion of American Veterans, som består av amerikanske krigsveteraner av polsk

att. Presidenten sa, at han er fast overbevist om at den tid vil komme, da Polen igjen er et frit land. Han hentydet til kampene i den sørlige del av Polen ved å si at polakkene alltid har vært et frihetselskende folk — og fortsat er det.

Republikanerne, som ellers pleier å bli betraktet som isolasjonister, har i disse dager foretatt et oppsiktsvekkende fremstøt til fordel for dem som kjemper mot kommunismen i jernteppelandene.

En gruppe på 26 republikanske medlemmer av Representantenes Hus har sendt et telegram til utenriksminister Acheson med anmodning om at han nå skal passe på at man i en bestemt FN-konvensjon som er under behandling i Paris, ikke tar med noen avsnitt som kan være egnet til å hindre eller vanskeliggjøre hjelpen til frigjørings-bevegelsene i de kommunist-undertrykte land.

Den konvensjon det siktes til gjelder «krenkelser av menneskehetens fred og sikkerhet». I telegrammet heter det at Acheson for enhver pris må motsette seg ethvert avsnitt i denne konvensjon, som «kan hindre den amerikanske regjering og det amerikanske folk i å stille seg side om side med dem som kjemper for friheten og motseter seg tyranniet og politistatens metoder». — «FN må ikke være bundet av konvensjoner som bare FN

Virkingen av den danske ertesuppe fortar seg

Det er en kjent sak, at matpakene og den danske ertesuppe under krigen, satte spor etter seg. All gammel strid mellom dansker og nordmenn druknet i en strøm av ertesuppe. Ola Nord mann ville ikke dudd i sin tapre motstandskamp uten matpakker og ertesuppe.

Nå er det gått en unormalt lang tid — uten misshagsytringer mellom de to folk. Ja med

despoter ville krenke dem, uansett om de er representert i FN eller ikke. Den støtte som er gitt denne foreslåtte konvensjon av kommuniststaterne samt konvensjonens kommunistiske opprinnelse er grunn nok til at den amerikanske delegasjon må vise den største varsomhet og forsiktighet.

stendig å ignorere prinsippet. Vi merker den i enkelte avisers ukritiske og hemningsløse forhåndsdømmelse av personer og forhold. Vi merker den i politikernes iver etter å flytte avgjørelsene fra domstolene over til forvaltningen, og vi merker den i den motvilje og mistillitt som forsvareren ofte møtes med i straffesaker. I årene like etter krigen var det jo nærmest en forbrytelse å være forsvarer.

Færligst og alvorligst blir denne mentalitet (om den er aldri så ubevisst) når den kommer til syne hos våre høyeste representanter for på talemyndigheten — slik som den f. eks. har gjort i saken vedrørende Nasjonalhjelpen og Utdannelsesfondets pengeplaseringer. For hva er det som egentlig er skjedd i denne sak? Jo, ganske enkelt at statsadvokat og riksadvokat istedetfor å innskrenke seg til det vanlige: å henlegge saken p. g. a. bevisets stilling, å uttale at forholdet ikke rammes av straffeloven — har gått et langt skritt videre, har oppkastet seg til dommer over et vitne i saken, har foretatt, som det heter, en «vurdering» av dette vitnes handlemåte uten at vitnet selv eller ved sin advokat har fått anledning til å fremkomme med sin redegjørelse og sin dokumentasjon. Sam Knutzen har ikke vært siktet i saken, han har vært innkalt som alminnelig vitne og som vitne vært bundet av vitnereglene.

Han har altså under vitneavhøringen ikke kunnet levere noe forsvarende, ensi noen imøtegåelse av de anklager og angrep som har vært rettet mot ham. Han er tvertimot — når han under politiforhørene og i forhørsretten ville gjøre et svakt forsøk i den retning — alltid blitt betydet at han ikke var siktet, at det følgelig ikke hadde noen interesse å få hans redegjørelse om de og de ting osv.

Jeg anser det under slike omstendigheter ikke tvilsomt at stats- og riksadvokat har gått langt utenfor sin kompetanse, når de som her drister seg til å avsi en dom i saken. Men selv om de, mot all formodning, skulle ha en slik kompetanse, burde det ha vært noe nær selvinnyttende at Sam Knutzen — før «dommen» avsas — hadde fått anledning til å levere en utførlig og begrunnet redegjørelse for de omtalte pengeplaseringer. Sam Knutzen har meget på hjertet — så meget at jeg tror påtalemyndighetens syn ville ha blitt atskillig modifisert hvis den hadde nedlatt seg til å høre på ham.

Den unnlattelssynd som er begått, er så meget beklagelig som både stats- og riksadvokat var beklaget med at Sam Knutzen i en årrekke hadde vært gjenstand for særlig ondsinnede presseangrep fra et enkelt blads side. De burde derfor bare av den grunn og av respekt for Sam Knutzens tidligere sosiale innsats vist en smule varsomhet. Som forholdet nå er, virker det som om påtalemyndigheten i sin engstelse for å gå Dagbladets sinte bikkje imot — med sine uttalelser har villet gjøre det litt lettere for dette halsende pressekollekt å fordøye henleggelsen av saken.»

Vel — denne gang gjalt det en av de «gode» — en av de spesielt «gode» endog en fra Heimefrontens interne «krets». Og da må det selvsagt blåses i basun. Skitt pokker i den behandling de fikk de titusener og atomtitusener hvis eneste forbrytelse besto i et de som idealistiske og vir-

deren av Direktoratet for Fiendtlige Eiendom, har under og etter den annen verdenskrig administrert verdier som opprinnelig gikk opp i over 350 millioner dollars (ca. 2,5 milliarder norske kroner). Disse verdier tilhører tyske, japanske, italienske og andre «fiendtlige lands» borgere. Mr. Wiley, som er et fremtredende medlem av senatets justiskomite, sier «at han lenge har hatt på følelsen at direktoratets manupulasjoner bør underkastes grundige undersøkelser».

Wiley forsøkte for en måned siden å få gjenopptatt en sak som gjalt General Dyestuff Corporation, hvor den tyske industri-familie Halbach har aksjer for mellom 8 og 9 millioner dollars. Det lyktes ham imidlertid ikke å komme noen vei med denne sak. Wiley sier at verdien av de aktiva

Nye krigsforbrytelser

Beretningene om terroren i Malakka har vakt oppmerksomhet over hele verden, men det er ikke gjort noe for å stanse den. FN lukker øynene og tier, det er jo en stormakts interesse det gjelder, og de fleste andre har vel sitt å svare for, så de våger ikke å spille forsvar for de uheldige.

Den siste melding fra Kuala Lumpur går ut på at for annen gang i den ne måned er en malayisk landsby blitt utslettet for å ha hjulpet guerillastyrkene. Regjeringen, d.v.s. briterne, ga ordre om at 2000 innbyggere i byen Dengkil skulle overføres til en leir på vestkysten, hvor de er avskåret fra sin forbindelse med friskarene og er under politiets oppsyn. Den 8. november ble landsbyen Tras i staten Pahang systematisk jevnet med jorden av de såkalte sikkerhetsstyrker fordi befolkningen hadde støttet frihetsbevegelsen. Og slik fortsetter det.

Slik kan det sies!

I sine krigserindringer er nå mannen med sigaren kommet fram til som meren 1944 (d.v.s. i Verdens Gangs gjengivelse). Idet han skildrer sine egne stemninger i det øyeblikk invasjonen mot Frankrike ble satt i gang, sier han følgende smukke ord:

«Hitlers tyranni var dømt til undergang. Og her bør vi unne oss tid til å føle takknemlighet og fatte nytt håp, ikke bare om seier på alle fronter og i alle tre elementer, men også for en trygg og lykkelig framtid for hele den forpinte menneskehet.»

Akk ja! Det låter så vakkert, så vakkert, mr. Churchill! Men «unnen vi oss tid til» litt omtanke, så blir ordene sant å si ikke så vakre lenger. Vi har nemlig prøvd tryggheten og lykken i snart sju år nå, og vi har ærlig talt fått mer enn nok av begge delene.

Old Winnie kan nok skrive smukt og selvbevisst om seg selv og sin egen innsats for menneskeheten. Men ettersom tiden går blir det nok også andre som føler seg fristet til å ta pennen i hånd. Og da spør det da, mr. Churchill, om det akkurat blir takknemligheten som kommer til å gjøre seg mest gjeldende. Vi er bange for at det — med en liten omskrivning — kommer til å hete: aldri har en enkelt mann greid å gjøre det så broket for så mange!

Det er nemlig i dag hevet over tvil at det er i så måte at mannen har innlagt seg den største «fortjeneste»

USA tilhørende «fiendtlige statsborgere» i mange tilfeller er fordoblet og tredoblet siden dengang uten at disse statsborgere har fått noen fordel av det. Wiley har mottatt tallrike brev som forteller at Direktoratet for Fiendtlige Eiendom har betalt ut store beløp av sine midler for å få inn folk som direktører eller høyere funksjonærer i forskjellige firmaer. Direktoratet har også foretatt «merkelige» salg av aktiva og planlegger nye salg av denne art.

Amerikanerne bevepner tyske partisaner

Det tyske tidsskrift «Spiegel» opplyser at den amerikanske arme har anlagt to store våpenlager. Lagrene inneholder svære mengder sabotagemateriell. Og det er lagret i rustrie stålkanoner.

Meningen er at våpenlagrene skal stå til disposisjon for tyskerne i tilfelle en øst-tysk-russisk invasjon av Vest-Tyskland.

Amerikanerne søker nå å dysse saken ned, men den er godt kjent — og vakt så stor oppsikt i vide kretser — at de lite kamuflerte unnskyldninger og forklaringer amerikanerne er kommet med ikke blir trodd.

Tito den hvite!

Våre ukritiske Tito-venner bør ha kjennskap til følgende, som journalist Marguerite Higgins skriver i Morgenbladet 14. 11. 51:

«Det kan sikkerlig ha forekommet visse friksjoner mellom den kinesiske diktator Mao Tse-tung og generalissimus Stalin fra tid til annen. Men meningsforskjell innen den kommunistiske familie er noe ganske annet enn det bruddet man håpet på.

Når man skal vurdere sjansen for et liknende brudd som det som skjedde i Europa i 1948, er det et meget viktig poeng som man oftest glemmer å ta hensyn til: Det var ikke Jugoslavias marskalk Tito som brøt med Stalin. Tvert imot, det var Stalin og Kominform som brøt med ham og ekskluderte ham av sin ortodokse klubb. Sant nok la Tito atskillig selvstendighet for dagen. Men han drømte ikke om og utfordret aldri bevisst Kominform til å gå til en eksklusjon, og da den var skjedd, prosederte han på at den var urettferdig og forsikret om sin lojalitet mot Stalin i særdeleshet og marxismen — leninismen i alminnelighet.»

Husk kontingenten

Boken som vil leve i norsk historie.

Dr. jur. Gustav Smedals bok

«PATRIOTISME OG LANDSSVIK»

Den 30. oktober døde dr. jur. Gustav Smedal etter en operasjon, men hans minne vil leve blant hundretusener og først og fremst blant «de forvarelseløse tusener» som han har tilegnet boken.

Boken er saklig, nøktern og verdig, stilen elegant og lettest og det er en glede og oppmuntring å fordype seg i denne kilde av sann og klar opplysning, skriver kaptein Hovden. Den er det skarpeste angrep som er rettet mot «oppjøret», og myndighetene har ikke kunnet angripe den, fordi fremstillingen er helt korrekt.

Spre den, bruk den som gavebok til jul og andre anledninger. Alle som elsker sannhet og rett bør anskaffe seg den.

Den er 228 sider, vakkert innbundet, forsynt med ekstra omslag og den nedsatte pris kr. 8,— pr. stk. skal ikke avskrekke noen. Sendes portofritt innenlands mot innsendelse av beløpet. Ved bestilling av 5 stk. kr. 35.— som forskudsremisse.

KARL SEELAND - OPPEGÅRD ST.

uansker og nordmenn druknet i en strøm av ertesuppe. Ola Nordmann ville ikke dudd i sin tapre motstandskamp uten matpakker og ertesuppeedik.

Nå er det gått en unormalt lang tid — uten misshagsytringer mellom de to folk. Ja med hensyn til Grønland og Kirkesølvet så nytter det ikke med gjenopplivningsforsøk. Disse spørsmål druknet virkelig i ertesuppen. Men, men, nye ting kan komme til som der lan strides om.

Vi er derfor vitne til at virkningen av ertesuppen og matpakkene holder på å forta seg. Vi skal være kommet til at Danmark gjør for lite innen A-pakten. Vi vil ikke, sies det, verge vår ertesuppeleverandør, hvis han ikke vil verge seg selv. Den som hjelper seg selv, hjelper også den gode nordmann (Gud).

Dagbladet, som i alle år, representerte asfaltmentaliteten i svarsspørsmålet, ypper nå kivi med «danebuerne». Danske aviser har tillatt seg meningsytringer som ikke huer de patenterte helter.

For å unngå ytterligere krangel om hvem som gjør mest i A-pakt-forvaret, så måtte det være en ide, at Danmark forpliktet seg til å levere ertesuppe og vi helter. På samme måte som under siste krig. Derved vil freden mellom de to nordiske folk herske i all evighet. H. F. K.

Ser man det - -

En avis bragte forleden dag følgende merkværdige meddelelse:

Norges lærerlag, Norges lærerinnerforbund og norsk lektorlag har nedsatt en komite som er gitt i oppdrag å gjennomgå forskjellige lands historiebøker. Arbeidet tar sikte på å få fjernet feilaktige og gmisvisende eller fordomspregede opplysninger i lærebøkene. I første omgang har komiteen, hvis formann er rektor Håkon Vigander, tatt for seg norske, belgiske og vesttyske lærebøker.

Det får man si var et ord i rette tid.

Det er utgitt her hjemme etter 1945 atskillige «historiebøker» som aldri skulle ha sett dagens lys og som med tid og stunder vil bli kasert som ubrukelige.

Det har jo vært maktpåliggende å få servert for etterslekten den aktuelle historie på en slik måte at den passer inn i krammet. Eller hvem var det som snakket om sistorieforfalskning? Var det ikke netopp den nær sagt eneste objektive gransker i Norge etter 1945, han som av makthaverne ble tilbudt ærespensjon, men som avviste med forakt en slik tendensoppmerksomhet.

Man må virkelig spørre om ovenstående meddelelse om kranskning kan tyde på, at man har vært for lett bent og for mye narkotisert av tåpelig og subjektiv jubelstemning dengang man f. eks. utga heimefronten og «kretsen» for helter og patrioter!

Kort sagt, har man begynt å tvile på eventyret om sine egne heltegjeringer? Lar ikke fabelen seg lenger opprettholde?

Det var noen som hadde det så påfallende travelt etter 1945 med å få utgitt sine interessebetonte synspunkter — i den barnaktige tro, at dermed skulle den hellige grav være vel forvart.

Riktignok uttalte Worm Müller i

«Spørsmål»-vite krenke dem, uansett om de er representert i FN eller ikke. Den støte som er gitt denne foreslåtte konvensjon av kommuniststatene samt konvensjonens kommunistiske opprinnelse er grunn nok til at den amerikanske delegasjon må vise den største varsomhet og forsiktighet ved konvensjonsutkastets behandling.» — heter det i telegrammet.

Hvis konvensjonen vedtas, fremheves det til slutt i telegrammet til Acheson, vil man antagelig måtte sette med slike tiltak som «Voice of America» og «Radio Fritt Europa». Den ville også legge hindringer i veien for gjennomføring av den del av Mutual Security Act som forutsetter en støte på 100 millioner dollars til frigjørings-bevegelsene i de kommunistiske land, heter det til slutt i telegrammet.

Herr h.r.advokat Bjørn Sogn.

Jeg har med interesse lest Deres artikkel i Verdens Gang for 19. ds. og særlig heftet meg ved Deres sitat:

«— også den annen part må høres».

De skriver også bl. a.: at «nazisystemet førte oss tilbake til den mørkeste middelalder», men hvilken «alder» skal vi kalle den som inntrådte 8. 5. 1945? Da ble det en selvfølge at «den annen (anklagede) part» ikke skulle høres. Den anklagede ble bare sjikanert både fra aktoratets og sorgan fra forsvarers side, og forsøkte en å si noe til sin fordel, ble en av dommeren møtt med infamerende bemerkninger. Men dette vet da advokaten like godt som jeg og de fleste med meg, så hvorfor hyle slik opp om rettspraksis i dag hvor vi skriver 1951, når De ikke har gjort det tidligere, og det for en mann som har sjonglert bort en formue av betrodde midler, men han var riktignok ikke N.S.

Nei, jeg er enig med vår nylig avdøde store strafferettslærde, professor Skeie, hvor han sier i sitt skrift «Landssvik» s. 18: «Vi har aldri i vår historie hatt en sådan rettløshet». (1945). R. Ch.

Göteborg ihøst, at versjonen om Quislings «forrederi» ville komme til å stå fast for alltid, men den samme W. M. er antagelig en vel mye «interessebetont» historiker til å avgjøre det spørsmål. — De virkelige historikere utfolder ingen påtrengende geskjeftighet for sine oppfatninger, akkurat som virkelig åndelig solvente jurister ikke føler seg bunnet av paroler og stemninger, men av nøktern overveielse, det som professor Jon Skeie var et høyreist eksempel på.

Hva kom det av på flere gamle srenskrivere, med lang erfaring og store kunnskaper, foretrakk å holde seg borte fra «rettsoppjøret», og overlot dommervervet til nye og yngre folk, som — uten erfaring og tyngde, — ikke vek tilbake for å påta seg jobben som dommere over egne landsmenn?

Ja, hva kom det av? Og hva kommer det av, at knapt ingen annen stand i dag er så lite ansett som jurister? Skulle de ha noen konkurrenter i så måte, kan det vel bare være prester i den n. kirke, som i disse årene har gått juristene en høy gang. — Disse to etater har skapt en kløft i folket, som aldri blir utjevnet.

Tilskuer.

Nordmørnsnostens Trykkeri